

Catalunya

L'FP en venda: com la privatització està robant el futur de la joventut

Diagnòstic sindical i desigualtats territorials

Març 2026

CCOO
educació

Introducció

La Formació Professional ocupa avui un lloc central en les trajectòries educatives i laborals de la joventut en l'Estat espanyol. En un context marcat per la precarietat estructural de l'ocupació juvenil, el retard en l'emancipació i l'encariment sostingut de l'habitatge, l'FP s'ha consolidat com una de les principals vies d'accés al mercat de treball i de millora real de l'ocupabilitat per a amplis sectors de joves.

Aquesta transformació no és només una percepció social, sinó un fet empíricament constatat. Segons l'estudi *Percepció de la joventut sobre la Formació Professional a Espanya* (Sanmartín, Kuric, Gómez i equip; Centre Reina Sofia de Fad Joventut, 2025), el 59% de la població jove opta actualment per cursar estudis de Formació Professional, especialment en el Grau Superior, superant tant la tradicional preferència pels estudis universitaris com la mitjana europea. La principal raó que explica aquesta elecció és l'alt nivell d'ocupabilitat associat a aquests estudis. De fet, fins i tot entre els qui ja cursen una carrera universitària, un 22% declara que es planteja realitzar posteriorment un cicle formatiu per a millorar les seves oportunitats laborals. En el cas de les joves, a més, el caràcter pràctic de la FP és un element especialment valorat.

Aquestes dades desmunten de manera definitiva un dels estigmes històrics més persistents del sistema educatiu: la idea que l'FP és una “sortida de segona” per als qui no saben què estudiar o no els agradaria estudiar. Avui menys del 12% de l'alumnat s'identifica amb aquest perfil, la qual cosa confirma que l'FP és, cada vegada més, una elecció conscient, estratègica i alineada amb les expectatives de futur de la joventut.

No obstant això, aquest creixement de la demanda no ha vingut acompanyat, en termes generals, d'una expansió equivalent de la xarxa pública ni d'una planificació territorial suficient. La conseqüència directa és un augment accelerat de l'oferta privada, especialment en la modalitat a distància i l'aparició d'importants desigualtats d'accés entre comunitats autònomes i en l'interior de les pròpies comunitats, que condicionen les oportunitats formatives i professionals en funció del lloc de residència.

Des d'una perspectiva juvenil, aquestes dinàmiques tenen efectes especialment greus. La falta de places públiques obliga moltes persones joves a optar per centres privats — amb el consegüent cost econòmic — o a abandonar determinats itineraris formatius; la insuficiència de recursos i d'empreses adequades en l'FP Dual i en la formació en centres de treball limita l'adquisició de competències professionals reals; la implantació territorial desigual de l'oferta reforça una lògica de segmentació social que contradiu el paper compensador que hauria d'exercir el sistema educatiu.

Paradoxalment, quan sis de cada deu joves valoren positivament la Formació Professional com a via de qualificació i accés a l'ocupació, les polítiques públiques no estan responnent amb una expansió suficient de l'oferta pública que garanteixi el dret efectiu a cursar-la. Aquesta bretxa entre expectatives juvenils i resposta institucional alimenta una creixent incertesa: milers de joves saben que l'FP millora les seves perspectives de vida, però temen no poder accedir a ella en condicions d'igualtat.

A aquesta situació se suma un dèficit estructural d'orientació educativa. Quatre de cada deu joves afirmen haver rebut poca o cap informació sobre la Formació Professional durant l'etapa de secundària, la qual cosa afecta directament la seva capacitat de prendre decisions formatives informades. Aquesta manca colpeja amb especial duresa a les alumnes: només el 3,8% de les alumnes declara haver rebut informació suficient sobre l'FP, enfront del

14,2% dels homes. Aquesta desigualtat en l'accés a l'orientació contribueix a reproduir la segregació de gènere en les famílies professionals i limita el potencial emancipador de la FP per a les joves.

En aquest context, el present informe, elaborat amb motiu del Dia Internacional de l'Educació (24 de gener), té com a objectiu visibilitzar la descompensació existent entre l'oferta de places de titularitat pública i la privada de la FP en els diferents territoris, identificar els desequilibris territorials i formular propostes de polítiques educatives que contribueixin a millorar la formació professional, l'ocupació juvenil, reduir la precarietat laboral i fer efectiu el dret a l'emancipació.

Des de Comissions Obreres defensem que només una Formació Professional pública, suficient, gratuïta i de qualitat pot garantir igualtat d'oportunitats, formació de qualitat, ocupació digna i un projecte de vida autònom per a la joventut.

Resum

En l'última dècada, la Formació Professional (FP) ha passat a ocupar un lloc central en les trajectòries educatives i laborals de la joventut a Espanya. Aquest creixement respon a canvis en el mercat de treball, a la millora del prestigi social de la FP i a una demanda juvenil creixent d'itineraris formatius que connectin amb l'ocupació (segons dades de l'últim baròmetre de la FP, el 68,6% de les persones enquestades valora de manera positiva o molt positiva l'FP. Aquesta valoració augmenta al 74% entre la població que està cursant o ha cursat FP). No obstant això, l'augment de matrícula no ha anat acompanyat d'una expansió equivalent de la xarxa pública ni d'una planificació territorial homogènia. El resultat és una FP amb avanços quantitius, però amb tensions estructurals: llistes d'espera i derivació a la privada, desigualtat territorial, expansió accelerada de la FP en línia privada, i riscos de precarització si l'FP Dual es desplega sense garanties educatives i laborals.

Aquest informe combina evidència oficial (Ministeri, INE, Eurostat, Comissió Europea i OCDE) amb anàlisi sindical i documentació facilitada per CCOO. L'objectiu és doble: (1) descriure amb rigor l'evolució recent i les desigualtats del sistema, i (2) sostenir una agenda reivindicativa de polítiques públiques: més FP pública, finançament estable, transparència de dades, regulació de l'oferta privada —especialment en modalitat a distància—, i una aposta clara des del públic que inclogui garantia de poder realitzar unes pràctiques de duals adequades i amb tots els drets per als i les joves que accedeixen a elles.

Punts clau de partida

L'alumnat total en FP (Grau Bàsic, Mitjà i Superior) creix de forma sostinguda entre 2018-19 i 2024-25. (dades d'avanç)

En el cas de Catalunya en concret, aquest increment ha estat del 12,13%, 24.446 alumnes/us més, 201.638 alumnes/us en el curs 2021/2022, dels quals 69.597 alumnes/us ho eren "a distància" i 226.104 alumnes/us en el curs 24-25. d.a.), dels quals 69.535 eren "a distància"

L'FP privada augmenta el seu pes relatiu a escala estatal i, sobretot, presenta fortes concentracions territorials (CCAA amb pesos privats molt superiors a la mitjana).

A Catalunya per titularitat de centres, en el curs 21/22 estaven matriculades/us en centres públics, sense comptar l'alumnat "a distància", 97.730 alumnes/us (73,47%), mentre que en el curs 24-25, aquesta xifra era de 110.902 alumnes/us (70,25%). D'aquesta manera,

constatem que el període estudiat, l'alumnat matriculat en FP en l'ensenyament públic presencial ha disminuït un 3,22%.

No obstant això, aquestes xifres globals amaguen importants diferències si desglossem les dades per cicles. Així, mentre en els centres públics en el curs 24/25 estava matriculat el 100% de l'alumnat dels CFGB, en els CFGS ho feia el 63,84%, la qual cosa demostra la clara preferència dels centres privats per aquests cicles a Catalunya i la seva falta de compromís amb els CFGB.

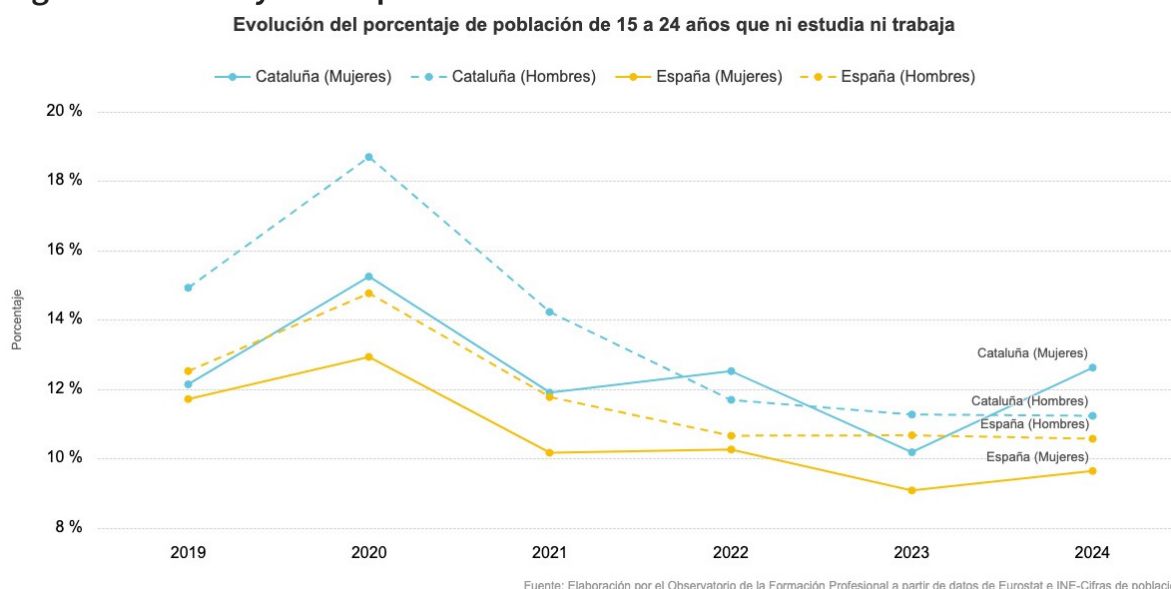
L'FP en línia/a distància s'ha convertit en un vector d'expansió privada i planteja reptes de qualitat i equitat si no es regula i supervisa amb estàndards homogenis.

A Catalunya l'alumnat "a distància" ha crescut, en termes globals un 182,59%% (6.769 alumnes/us en el curs 18-19 enfront de 19.129 en el curs 24-25). Aquest increment ha estat 18,5 vegades major en l'oferta privada que en la pública. L'alumnat matriculat en els CFGM en centres privats en la modalitat "a distància" ha crescut entre els cursos 18/19 i 24/25, un 288,32% (11.951 alumnes/us), enfront de l'alumnat de l'ensenyament públic que l'ha fet en un 15,58% (409 alumnes/us). Pel que fa a l'alumnat dels CFGS, la modalitat "a distància" en termes globals ha crescut un 174,33% (32.032 alumnes/us); no obstant això, l'oferta pública ho ha fet en un 17,66% (1.109 alumnes/us) i l'oferta privada un 230,84% (27.923 alumnes/us). És a dir, 13,07 vegades més

Espanya presenta indicadors europeus de risc educatiu i juvenil (abandó primerenc, NEET i atur juvenil) per sobre de mitjanes UE, encara que amb millores recents.

A Catalunya, el percentatge de NEET se situa lleugerament per sobre dels valors de la mitjana d'Espanya. Així, amb dades de 2024, Catalunya tenia un 11,91% de NEET, enfront del 10,24% d'Espanya. Dels quals el 12,62% eren dones i el 11,24% homes (Figura 1).

Figura 1. Catalunya % de població NEET. Per sexe.

En comparació amb l'OCDE, Espanya ha reduït NEET, però manté reptes en desigualtat d'origen social, finançament per estudiant i retorn laboral de credencials mitjanes.

Prioritats sindicals

Pla pluriennal d'expansió i finançament de places públiques amb criteris d'equitat territorial i social.

Regulació estatal mínima per a FP en línia: estàndards de qualitat, avaluació, tutoria, transparència i presencialitat en mòduls pràctics.

Garantir pràctiques/FCT i FP Dual amb tutorització real, protecció enfront de substitució d'ocupació, reconeixement horari i retributiu del professorat tutor.

Reforç de l'orientació i acompanyament, amb perspectiva de gènere i inclusiva, des de les etapes obligatòries. Aquesta orientació ha de ser específica i especialitzada en formació professional.

Sistema de dades públic i comparable per CCAA, titularitat i modalitat: ofereix/demanda, llistes d'espera, abandó, titulació i inserció.

Seguiment de la concessió i utilització dels fons i recursos públics destinats a la FP que han de ser finalistes.

Actualització i modernització constant del mapa de la FP perquè s'adeqüi a les noves demandes i realitats.

Increment de les plantilles del personal administratiu de la regió de Múrcia. Per regla general dupliquen el treball en els períodes de prematrícula i matrícula en haver d'assumir els expedients dels centres concertats i privats de centres adscrits sense que es reforci el personal.

6

1. Panorama de la FP a Espanya: creixement i tensions. El cas de Catalunya

L'evolució recent de la matrícula en Formació Professional confirma el caràcter estructural d'aquest creixement. En el curs 2022-2023 l'alumnat matriculat en FP a Espanya se situava entorn del milió d'estudiants, i des de llavors ha augmentat de forma sostinguda fins a aconseguir aproximadament 1,2 milions en 2025. Aquest increment no respon a un fenomen conjuntural, sinó a una transformació profunda de les trajectòries educatives juvenils, vinculades a la cerca de qualificacions amb major retorn laboral i a la creixent percepció de la FP com a via preferent d'accés a l'ocupació.

En el cas de Catalunya en concret, aquest increment ha estat del 12,13%, 24.446 alumnes més, 201.638 alumnes en el curs 2021/2022, dels quals 69.597 alumnes ho eren "a distància" i 226.104 alumnes en el curs 24-25 d.a.), dels quals 69.535 eren "a distància"

L'alumnat matriculat en l'ensenyament públic s'ha incrementat en 13.172 alumnes (+13,47%), enfront de l'alumnat matriculat en l'ensenyament privat, que l'ha fet en un 19,51%, 7.666 alumnes més.

No obstant això, aquest creixement no s'ha distribuït de forma equilibrada entre territoris, modalitats i titularitats. Una part molt significativa de l'augment de la matrícula s'està produint en la modalitat privada a distància, que s'ha convertit en el principal vector d'expansió del sistema. Precisament aquest espai és el que ha estat ocupat de manera més

intensa per l'empresa privada, que ha trobat en l'FP en línia un nínxol de mercat altament rendible i escassament regulat, substanciant processos de mercantilització del dret a l'educació.

Com ja hem indicat, a Catalunya l'alumnat "a distància" ha crescut, en termes globals un 182,59% en els CFGM (6.769 alumnes en el curs 18-19 enfront de 19.129 en el curs 24-25). Aquest increment ha estat 18,5 vegades major en l'oferta privada que en la pública.

L'alumnat matriculat en els CFGM en centres privats en la modalitat "a distància" ha crescut entre els cursos 18/19 i 24/25 un 288,32% (11.951 alumnes), enfront de l'alumnat de l'ensenyament públic que l'ha fet en un 15,58% (409 alumnes).

Pel que fa a l'alumnat dels CFGS, la modalitat "a distància" en termes globals ha crescut un 174,33% (32.032 alumnes); no obstant això, l'oferta pública ho ha fet en un 17,66% (1.109 alumnes) i l'oferta privada un 230,84% (27.923 alumnes). És a dir, 13,07 vegades més.

Les dades més recents reforcen aquesta tendència. Segons la informació oferta per Caixa Dualiza per al curs 2025-2026, la Formació Professional privada continua creixent a un ritme molt superior al de la xarxa pública, aconseguint ja entorn del 20-21% del total de l'alumnat matriculat en FP i superant, en nombrosos territoris i famílies professionals, un terç de la demanda total. En la majoria dels casos, aquest desplaçament cap a l'oferta privada no obeeix a una preferència lliure de l'alumnat, sinó a la insuficiència de places públiques disponibles.

Aquesta dinàmica confirma un dels principals diagnòstics d'aquest informe: quan la planificació pública no acompanya el creixement de la demanda, el mercat ocupa l'espai deixat pel sistema educatiu públic, amb efectes negatius directes sobre la igualtat d'oportunitats i la cohesió social. En lloc de garantir l'accés universal a una Formació Professional de qualitat pública, es consolida un model en el qual les possibilitats de formació de les persones depèn cada vegada més de la capacitat econòmica de les famílies i per tant, la desaparició del dret universal a una educació pública, equitativa inclusiva i de qualitat.

1.1 Evolució de l'alumnat total (2018-19 a 2024-25) i a Catalunya

El sistema d'FP (GB+GM+GS) consolida un creixement sostingut. Aquest augment té lectures positives: major i millor continuïtat formativa després de l'ensenyament obligatori, major connexió amb qualificacions professionals i una ampliació del potencial d'inserció laboral. Però també, algunes altres que no ho són tant: exigeix planificació: el creixement es tradueix en pressió sobre places públiques, tallers, equipaments i plantilles, i pot impulsar l'expansió privada quan l'oferta pública no acompanya.

Així, segons dades de l'últim baròmetre de la FP, la major oferta de places públiques és la primera de les demandes que es fa al sistema d'FP (45% de les persones enquestades), seguida de la millora dels equipaments (32%), més varietat d'especialitats formatives (31%) i més opcions per a poder compatibilitzar els estudis d'FP amb el treball (31%).

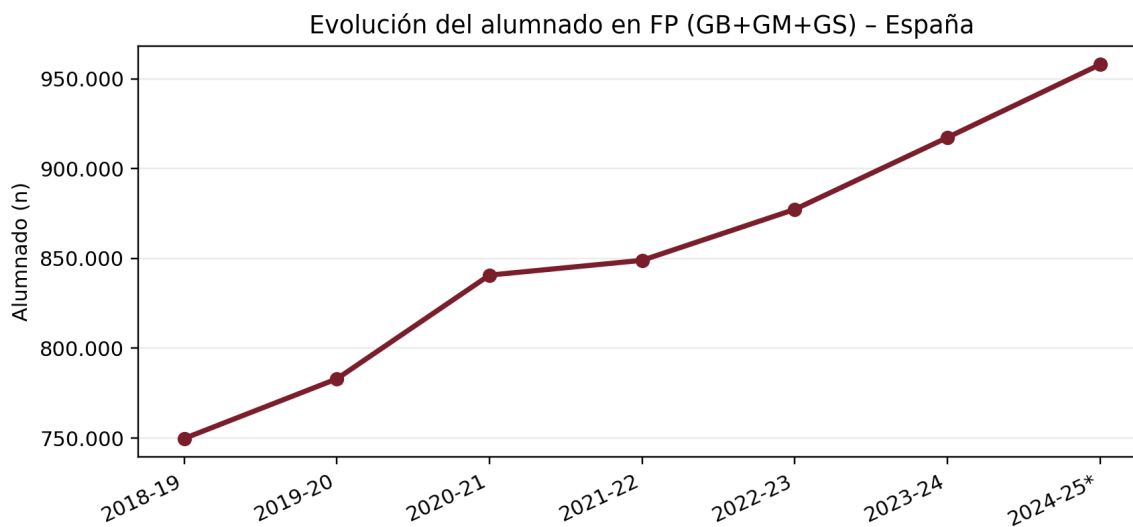

Figura 2. Evolució de l'alumnat en FP (GB+GM+GS). Font: MEFPD (sèries oficials). Elaboració pròpia (CCOO).

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

La següent gràfica recull l'evolució del nombre d'estudiants matriculats en Formació Professional a Espanya, amb una desagregació per titularitat pública i privada. Les dades es basen en xifres oficials del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i avenços per als últims cursos.

En aquesta gràfica de referència podem comprovar com l'evolució de la formació professional com a preferència des del curs 2018-2019 ha estat constant.

Començant amb un nivell de matriculació en aquest any pres com a referència de 750.000 matrícules que curs rere curs ha anat augmentant fins a aconseguir les 850.000 en el 2022, fins a superar les 950.000 en el 2024.

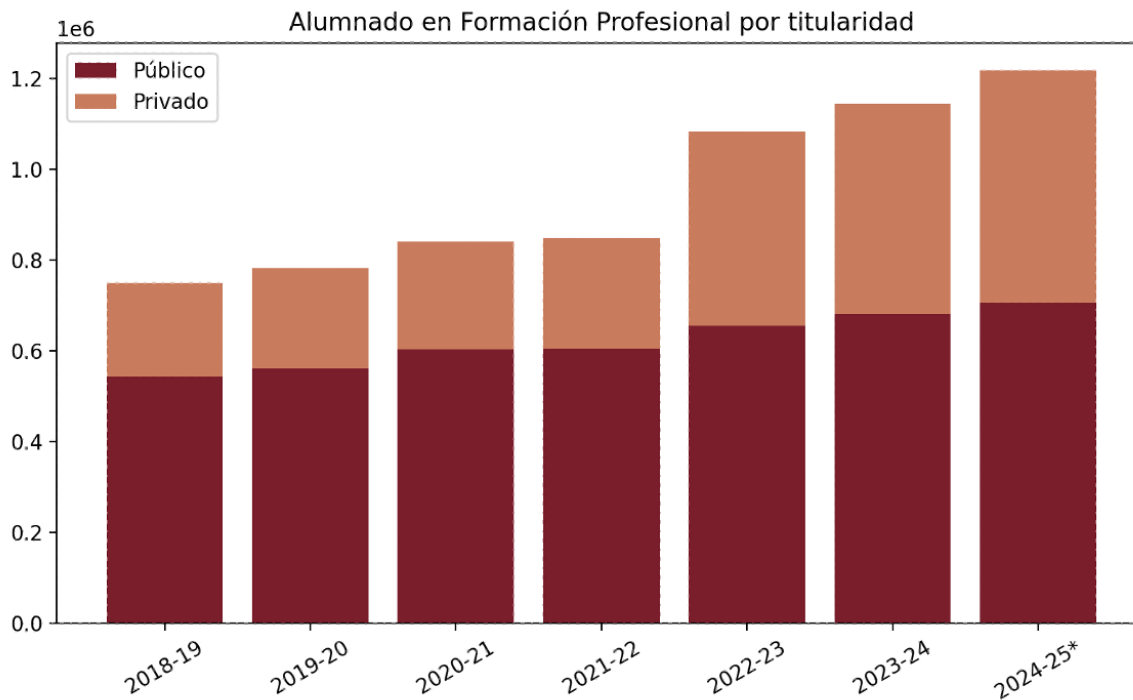
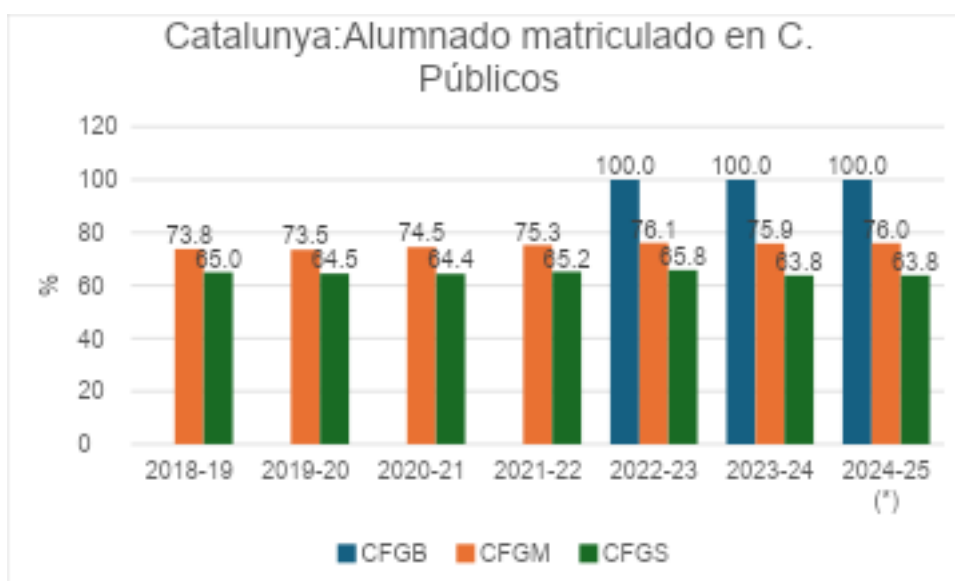

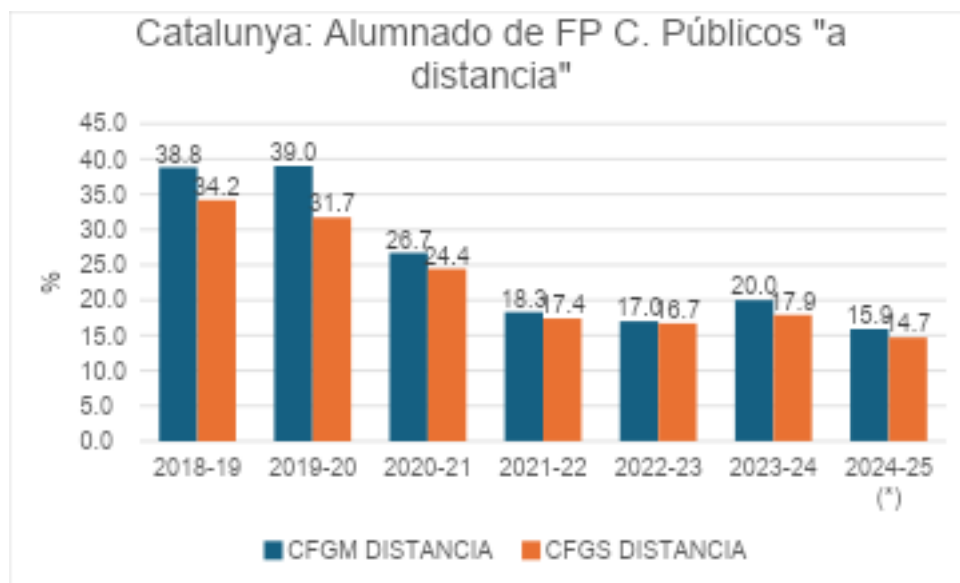
Figura 3. Alumnat en FP per titularitat (públic/privat). Font: MEFPD (sèries oficials). Elaboració pròpia (CCOO).

Per titularitat de centres, la matriculació de l'alumnat presencial en centres públics d'FP a Catalunya s'ha incrementat des del curs 2018/19 al 2024/25, en 2,2 punts en els CFGM i ha disminuït en 1,2 punts en els CFGS. No obstant això, l'alumnat matriculat en centres públics "a distància" ha disminuït sensiblement, tant en els CFGM (-22,9%) com en els CFGS (-19,5%).

Aquesta situació ve provocada, en múltiples ocasions, per la falta d'oferta pública de Cicles Formatius a Catalunya i, al seu torn, per l'increment de l'oferta "a distància" privada, en massa casos sense el degut control de qualitat educativa.

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

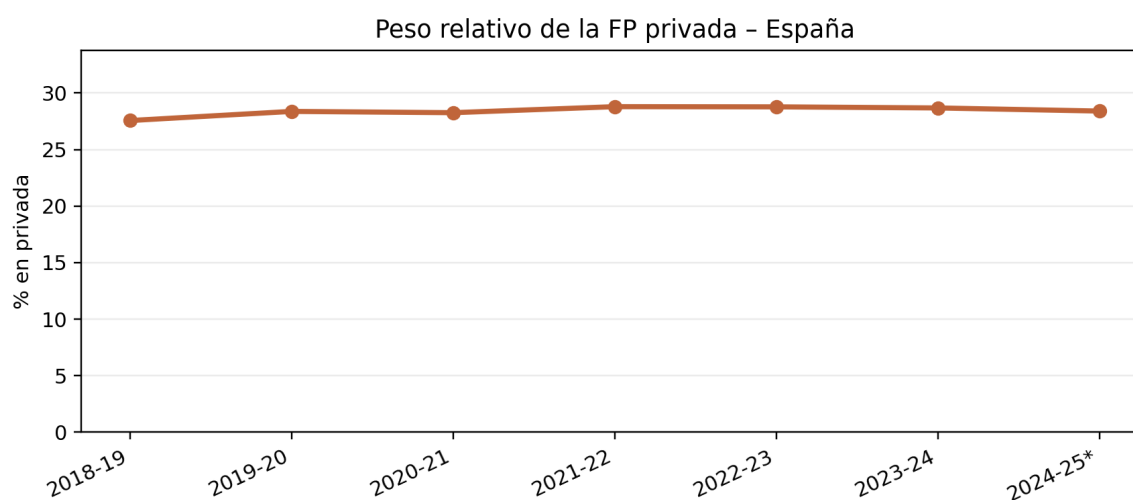

Figura 4. Pes relatiu de la FP privada sobre el total. Font: MEFPD (sèries oficials). Elaboració pròpia (CCOO).

Prengem aquest curs 2018-19 com a referència ja que és a partir d'aquí quan la privatització es fa més notable en la modalitat "a distància", sobretot, aconseguint un 35,3% segons dades ofertes per [l'economista](#). En aquest període, més de la meitat de l'alumnat que va optar per la formació a distància el va fer en centres de titularitat privada.

Encara que les dades exactes per a 2019-2020 són escasses, la tendència posterior mostra una gran expansió de l'alumnat en FP privada, especialment en la modalitat en línia, superant en alguns casos a la pública, estimant-se el seu creixement en un 12% addicional segons l'estudi d'educaweb.

En el curs 2021-2022, 343.096 alumnes es van matricular en cicles formatius oferts per centres privats, un 12% més que en el període anterior, segons l'estudi de l'Observatori Sectorial DBK. Aquesta xifra va suposar el 33,2% del nombre total d'estudiants d'FP en aquest període.

Aquesta expansió privatitzadora està assumint quotes de mercat summament importants en un sistema, l'educatiu, que no hauria de ser mercantilitzada.

A Catalunya, existeix una gran quantitat d'empreses privades que ofereixen CFGM i CFGS, degut fonamentalment a l'escassetat de places públiques (a principis de setembre de 2025, gairebé 15.000 alumnes d'una demanda de més 100.000 sol·licituds per al curs 24/25, s'havien quedat sense plaça pública en les primeres adjudicacions), aquestes empreses centren la seva oferta, principalment, en cicles formatius d'alta demanda laboral com a sanitat, tecnologia, empresa i màrqueting.

Algunes d'aquestes empreses i grups empresarials són:

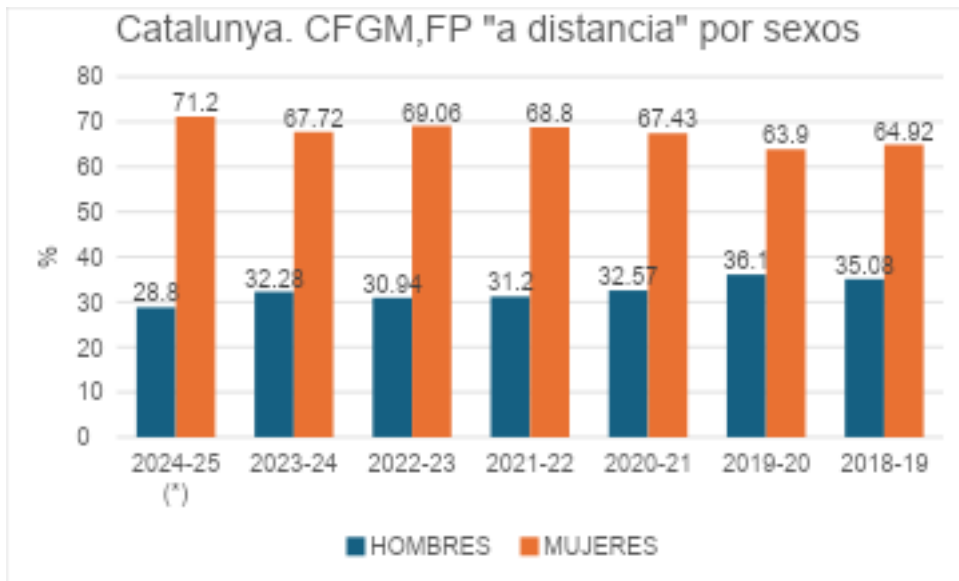
- iLERNA
- Monlau Centri d'Estudis
- Xaloc FP
- CEDESCA
- STUCOM (Barcelona)
- iFP (Innovació en Formació Professional)
- Centre d'Estudis Politècnics
- SAM Claret.
- Escola d'Oficis Catalunya (EOC.
- Palcam Cicles
- la Salle FP
- Universae

Com podem observar en les dades anteriors i ja hem avançat en la introducció, el creixement de la Formació Professional s'ha anat sostenint en el temps al llarg dels últims 15 anys. Així i tot, aquestes estadístiques ofereixen una visió altament preocupant sobre quin és el dispar nivell de creixement de l'oferta pública enfront de la privada especialment, en els cicles formatius amb importants sortides laborals.

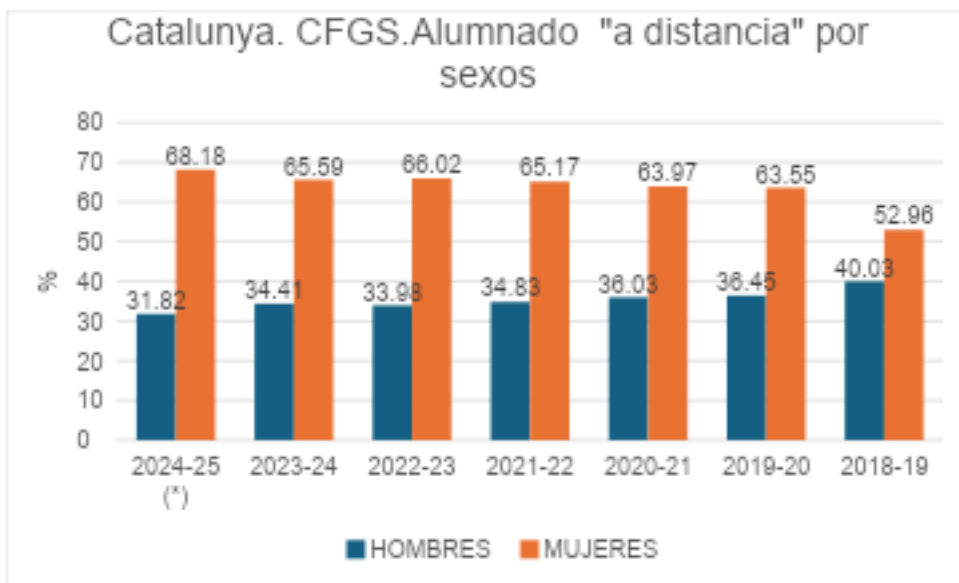
Mentre que en el període objecte d'estudi l'oferta pública només s'ha incrementat 0,2 punts; en aquest període l'oferta privada passa de 0,6 a 1,2 punts d'increment. La formació s'està convertint, efectivament, en un negoci al qual poques persones joves podran accedir.

A Catalunya l'FP "a distància" s'ha incrementat de manera molt important entre els cursos 18/19 i 24/25. Si el curs 18/19, el 61,2% de l'alumnat de GM d'FP "a distància" estava matriculat en centres privats, en el curs 24/25 era el 84,1% (+22,9%). Al seu torn, en els CFGS, aquests percentatges són: 65,8% en el curs 18/19, enfront del 85,3% en el curs 24/25 (+19,5%).

Mentre que en termes globals l'FP "a distància" s'ha incrementat un 181,76% en els CFGM (6.769 alumnes en el curs 18/19 enfront de 19.129 en el curs 24/25). El percentatge de dones l'ha fet en un 209% (4.407 dones en el curs 18/19, enfront de 13.618, en el curs 24/25).

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

Per part seva, en els CFGS, la modalitat “a distància” ha crescut un 174,3% global (18.374 alumnes en el curs 18/19, enfront de 50.406 en el curs 24/25), en el cas de les dones aquest creixement ha estat del 192,89% (11.732 dones en el curs 18/19, enfront de 34.363 en 24/25).

1.2 Què explica aquest creixement (i què no explica)

El creixement de la FP no pot interpretar-se únicament com a ‘èxit’ d’una política educativa: també respon a dinàmiques estructurals del mercat laboral espanyol (segmentació, temporalitat, salaris baixos en sectors d’entrada) i a l’encariment de l’emancipació. La joventut busca itineraris percebuts com més ‘ocupables’, però aquesta ocupabilitat depèn de la qualitat del procés formatiu (equipament, pràctiques, professorat) i del tipus d’ocupació disponible.

Des d'una òptica sindical, la clau és evitar que l'FP es converteixi en un mecanisme d'ajust: absorbir demanda juvenil sense assegurar condicions d'aprenentatge i drets en la transició al món laboral. El creixement ha de venir acompanyat d'inversió pública, planificació territorial i garanties comunes de qualitat i equitat.

El perill de l'escalada ascendent de la privatització de l'ensenyament a distància de formació professional, ha de revertir-se ateses les bases que ho genera, bé perquè no s'ofereixen aquestes especialitats, bé perquè no ho fan en la quantitat suficient. Això, en línies generals, és degut a un increment de la demanda de places en les diferents famílies professionals que l'oferta pública no absorbeix, com ja hem indicat per a Catalunya.

Uns cicles formatius ja implantats en l'ensenyament públic que no es renoven ni en dotació ni en recursos i es queden obsolets enfront de les noves formes productives del mercat.

La falta d'oferta de noves especialitats, mòduls, o cicles formatius en les seves diferents modalitats.

Ràtios molt elevades en l'oferta pública.

Problemes per a desenvolupar les pràctiques en l'empresa.

Això fa que l'excés de demanda sigui absorbit en condicions dispars per l'empresa privada, a la qual no se li demanen uns requisits tan ferris per a poder impartir-les.

Al fil d'aquestes qüestions, l'increment de l'oferta de places públiques no ha de passar per incrementar les ràtios, tot el contrari. L'ensenyament de formació professional ha de ser el més directe possible per a poder garantir aquesta pràctica real en la seva impartició, la qual cosa passa indefectiblement per un grup d'alumnat molt reduït. Per a això, cal incrementar el nombre de centres on s'imparteixin aquestes famílies professionals.

1.3 Indicadors de pressió del sistema (demandes de planificació)

CCOO proposa avaluar la pressió del sistema mitjançant un conjunt d'indicadors mínims:

a) Ràtio demanda/oferta per cicle i territori: aquest indicador permet conèixer quin percentatge d'alumnat no pot accedir a la seva primera opció formativa a causa de la insuficiència d'oferta pública disponible.

b) Publicació cada inici de curs de les llistes d'espera, que ens permetin disposar d'un esquema general de quina quantitat d'alumnes i alumnes.

c) Un llistat paral·lel que quantifiqui que quantitat d'aspirants no van entrar en la formació en la qual es pre van matricular com a primera opció.

d) Nombre de joves que podran accedir a una formació privada per falta de recursos econòmics.

e) Evolució de grups autoritzats.

f) Estabilitat de plantilles.

g) Dotació de tallers i equipament. El ministeri ha de ser garant i inspeccionar convenientment on, com, i quan s'utilitzen els recursos que s'aporten i estudiar la necessitat de renovació dels mateixos per desgast o per obsolescència. D'una altra forma no serà una oferta realment de qualitat ni competitiva.

2. Titularitat, privatització i desigualtat territorial

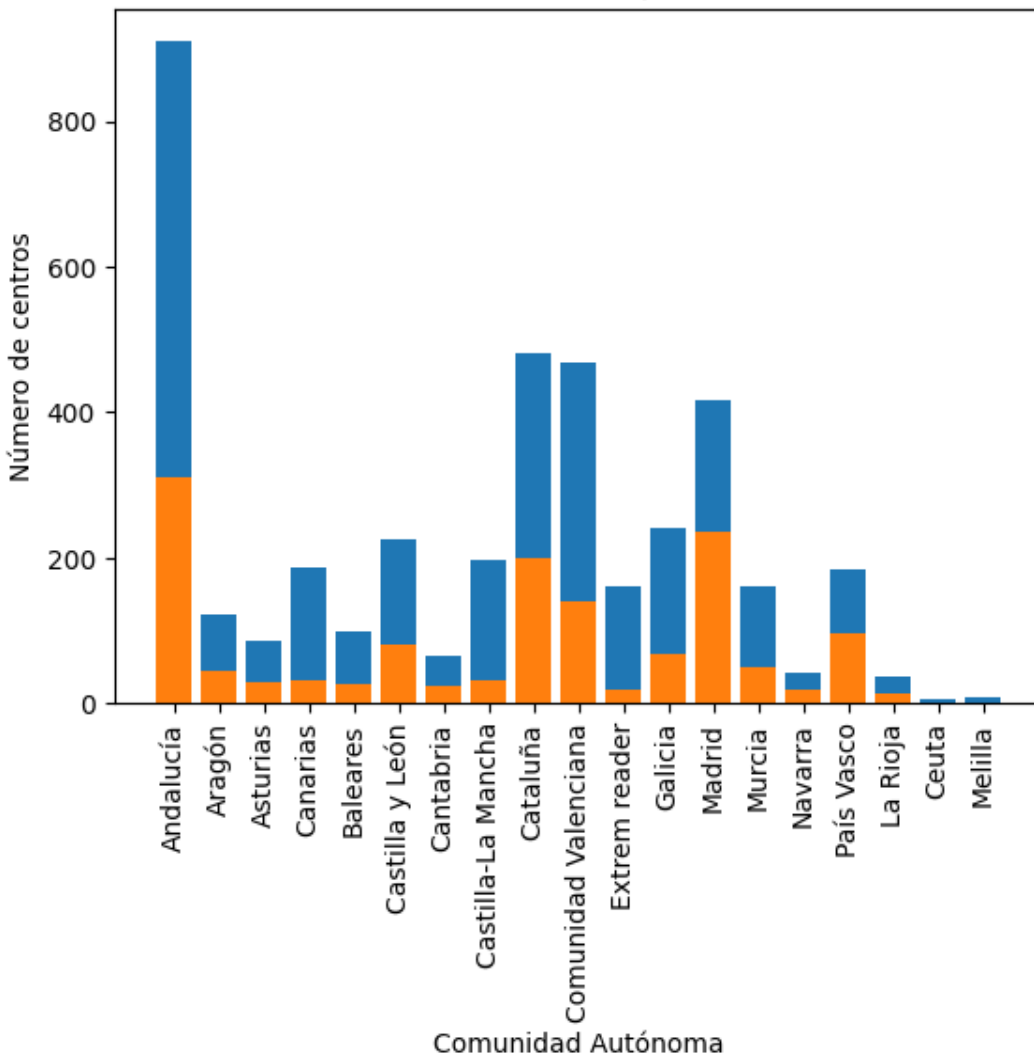
2.1 Foto fixa per CCAA (2024-25, avanç): la bretxa públic/privat

Les dades per comunitat autònoma mostren una realitat heterogènia: mentre algunes CCAA mantenen un predomini clar de xarxa pública, unes altres presenten una oferta privada important.

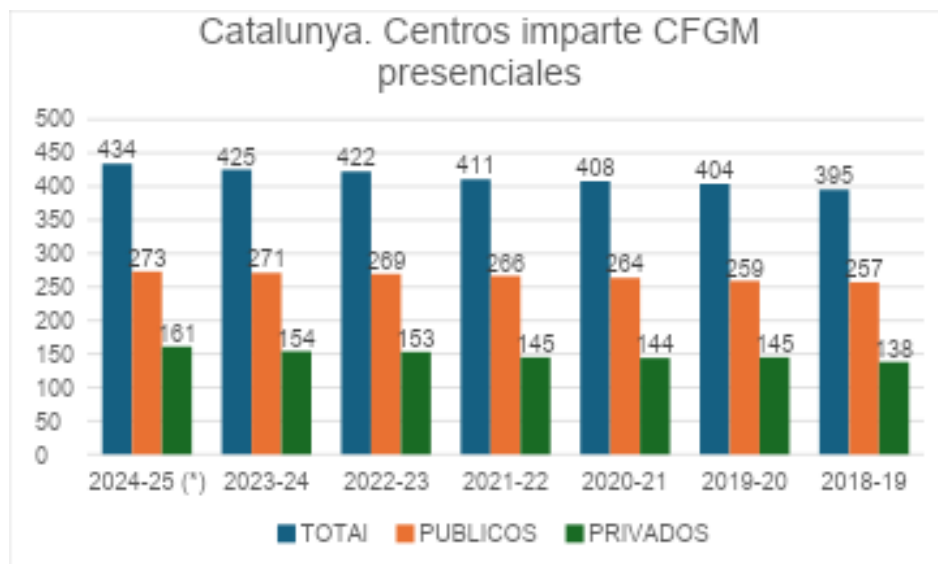
Aquesta bretxa no és merament 'administrativa': determina costos directes i indirectes per a les famílies, condiona la igualtat d'oportunitats i determina un procés directe de segregació social i educativa de l'alumnat.

A Catalunya, el cost anual de la matrícula en centres privats d'FP oscil·la entre 3.000 i 8.000 euros, depenent del nivell i de l'especialitat. Això suposa un element segregador de primer ordre davant la insuficiència de places públiques.

Centros de Formación Profesional por Comunidad Autónoma

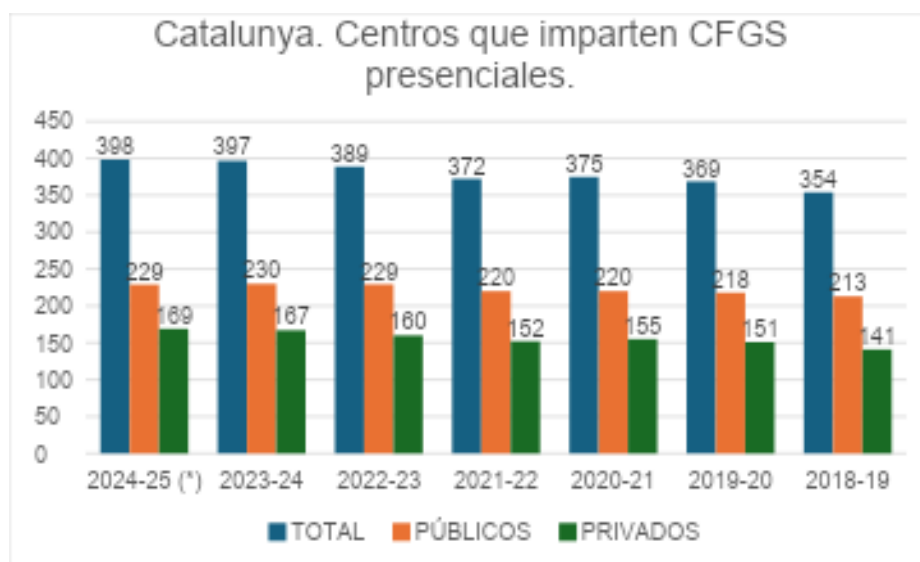

A Catalunya, la distribució dels centres educatius per cicles formatius es representa en els següents gràfics (Gràfics...). Tots els centres educatius que imparteixen els CFGB són públics (51 centres).

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

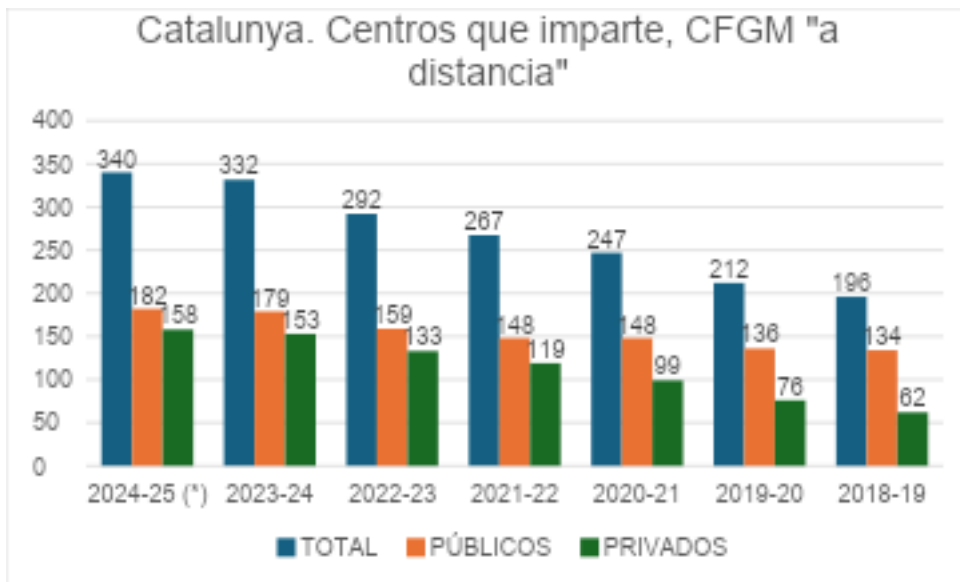
En relació amb els CFGM presencials, els centres en total s'han incrementat un 9,87%. Els centres públics ho han fet en un 6,22% i els privats un 16,66% (2,67 vegades més).

Elaboració pròpia a partir de dades d'EDUCABASE.

Finalment, els centres educatius que imparteixen els CFGS presencials s'han incrementat un 12,42%. Però mentre que els centres públics han crescut un 7,51%, els privats han crescut un 19,85% (+12,34%). Aquests percentatges ens estan indicant, la clara preferència dels centres privats pels CFGS a Catalunya.

Quant als centres que imparteixen CFGM "a distància" (Gràfic...), s'han incrementat un 73,46%, però mentre els centres públics ho han fet en un 35,82%, els centres privats ho han fet en un 154,83% (+119,01%).

16

Per part seva, els centres que imparteixen CFGS "a distància", s'han incrementat un 18,42% i els privats ho han fet en un 18,91%, mentre només un centre públic, segons dades del MEFPD, imparteix aquests ensenyaments.

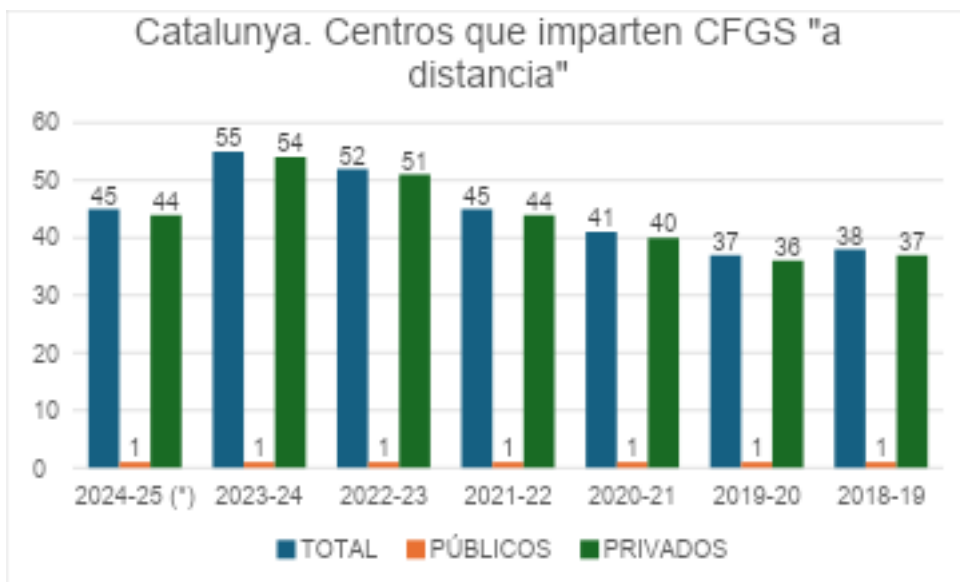

Tabla 1. CCAA amb major pes d'FP privada (2024-25, avanç).

Comunitat Autònoma	% privat	Total alumnat
Euskadi	43.8	47.271
Comunitat de Madrid	37.6	128.697
Aragó	35.9	25.263
Catalunya	35.6/45,58%	78.724/103.064. Amb dades del MEFPD l'alumnat matriculat en centres privats a Catalunya (presencial i a distància) és de 103.064. Si el núm. total d'alumnes és de 226.104, el % de privada és del: 45,58%
Andalusia	33.1	181.706
Cantabria	30.2	11.910

Tabla 2. CCAA amb menor pes d'FP privada (2024-25, avanç).

Comunitat Autònoma	% privat	Total alumnat
Melilla	0.0	2015
Ceuta	1.4	2587
Canàries	8.7	34280
Castella-la Manxa	12.0	36811
Extremadura	13.9	19205
Navarra	18.1	12382

A la vista de les dades representades en els gràfics, pot observar-se que, en termes agregats, aproximadament un terç de l'oferta d'aquesta modalitat formativa correspon ja a centres de titularitat privada.

Encara que existeixen diferències significatives entre territoris, la tendència general mostra un increment sostingut del pes del sector privat en la provisió d'aquests ensenyaments.

Aquesta dinàmica és especialment acusada en comunitats com Catalunya, Madrid i Euskadi, on més de la meitat de l'oferta total es troba ja en mans d'entitats privades (45,58%, 37,6% i 43,8% respectivament). En contrast, territoris com Ceuta i Melilla mantenen un model de provisió majoritàriament públic, amb una presència privada encara molt reduïda. (1,4% i 0%).

L'anàlisi per comunitats autònomes permet identificar, a més, un element addicional d'interès: l'escassa implantació dels cursos d'especialització, tant en l'àmbit públic com en el privat, ja que la majoria dels territoris encara no els ofereixen de manera significativa. Aquest buit en l'oferta constitueix un àmbit de desenvolupament pendent dins del sistema de Formació Professional.

Finalment, el creixement observat de l'oferta privada es concentra principalment en dos àmbits: la Formació Professional Bàsica i les modalitats a distància, que són precisament les que registren un major dinamisme en termes d'expansió de places i centres.

2.2 Mecanismes de desigualtat: per què importa la titularitat

En un sistema amb places públiques insuficients, l'oferta privada actua com a 'vàlvula' d'absorció de demanda. Però aquesta absorció no és neutral: pot introduir barreres econòmiques (matrícula, materials, desplaçaments), segmentar per renda i consolidar itineraris diferenciats. En FP, on l'equipament, la pràctica i la inserció depenen fortament de la qualitat del centre i de la seva xarxa d'empreses, més ara que tota l'FP és Dual, la desigualtat d'accés es tradueix en desigualtat de l'equitat, la inclusivitat i la justícia social que un dret bàsic, com és el dret a l'educació, ha de preservar-se costi el que costi.

La privatització produeix un greu desajustament, social i econòmic, que en aquest cas a més, empitjoren la qualitat de l'ensenyament i exclouen a molts ciutadans/es d'accedir a ella. Tot això provoca que, lentament, s'incrementi la despesa en serveis privats que han de realitzar les llars.

L'escassetat d'oferta pública d'FP exclou a moltes famílies de la possibilitat d'exercir el seu dret efectiu a l'educació i els obliga a pagar més de la seva butxaca o a endeutar-se per a accedir a l'educació postobligatòria o superior. La despesa nominal per llar afectada en FP superior s'ha duplicat entre 2016 i 2023, passant de 1.069 € a 2.085 €, alhora que s'ha incrementat el nombre d'estudiants que cursen aquest tipus de formació. Segons les dades que ja aportem des de CCOO en l'informe econòmic sobre la privatització dels serveis públics. Aquesta despesa ha augmentat un 24,7% des del curs 2019/2020.

18

Mentre que en FP Bàsica i de grau mitjà el cost suposa entre 1000 i 3000 euros a l'any, en grau superior i cursos d'especialització, oscil·la entre 3000 i 6000 euros a l'any incloent matrícula i transport.

Les famílies espanyoles gasten gairebé el doble que la mitjana de l'OCDE en uns certs nivells educatius, entre ells l'FP.

Per això, des de CCOO defensem que el creixement de la FP no ha de descansar en el mercat, sinó en una xarxa pública suficient i planificada, amb una oferta diversificada per famílies professionals i vinculada a estratègies territorials de desenvolupament i ocupació digna.

Estratègies territorials que han de tenir molt en compte les possibilitats del teixit laboral de cada territori i per tant, de l'ocupació en cada zona, però també la gestió de les zones rurals i les seves possibilitats de creixement, expansió i model vehicular per a afermar població.

2.3. Lectura sindical per comunitats autònomes (amb evidència de privatització)

La distribució territorial de la Formació Professional a Espanya reflecteix una profunda desigualtat en l'accés a una formació pública, gratuïta i de qualitat. Tot i que la FP ha crescut de manera sostinguda a tot l'Estat, ho ha fet seguint patrons molt diferents segons el pes de l'oferta privada, la mida dels sistemes productius autonòmics i la seva estructura, l'estacionalitat de l'ocupació i la dispersió territorial. Aquestes diferències no són banals: condicionen les oportunitats reals de la joventut i determinen fins a quin punt la FP actua com una política d'igualtat o, per contra, com un mercat segmentat.

Hem d'aturar-nos, encara que sigui de manera somera, en la dificultat, quan hauria de ser oportunitat, d'una d'aquestes diferències, que és la dispersió geogràfica i la ruralitat, tenint en compte, a més, que l'empresa privada no sol incardinar-se en aquests termes municipals, i que no ofereix aquesta formació que és una obligació del sistema educatiu públic, fet que incrementa directament el negoci de la formació a distància.

I diem oportunitat, perquè la creació de cicles formatius en aquestes zones rurals és, o hauria de ser, l'eina més potent de l'Estat per generar ocupabilitat directa i, per extensió, afermar població jove en aquestes zones que pal·liï l'envelliment poblacional que està fortament vinculat a la ruralitat i disminueixi de manera important la seva bretxa generacional.

Això, innegablement, generaria la qualificació dels i les joves i riquesa a les zones més despoblades.

Tot i que no hi ha dades oficials nacionals, enquestes locals mostren la percepció dels joves sobre quedar-se al seu territori:

A la comarca de Los Pedroches (Andalusia), per exemple, una enquesta a estudiants de secundària i FP va reflectir que el 79 % dels joves aspira a desenvolupar el seu futur laboral a la seva comarca, enfront d'un 21 % que no ho contempla. (Cadena SER)

Tanmateix, no poden fer-ho, i aquesta dada contrasta amb les estadístiques oficials de l'INE segons les quals s'observa una fuga de talent jove cap a l'estranger per millors oportunitats, alhora que un desig de "neoruralitat" per viure al camp, xocant amb la falta de llocs de treball, tot i que l'emigració total espanyola va disminuir el 2024; tanmateix, amb dades de 2023, van emigrar gairebé 46.000 persones joves. La població jove vol afermar-se en l'entorn rural però no pot.

I és que, com ja vam apuntar al nostre informe de 2023 "La Formació Professional al medi rural", el lloc de naixement condiona, i molt, les oportunitats per poder exercir el dret a l'educació així com la manera en què aquesta s'ofereix. I el cas de la Formació Professional és un clar exemple d'això.

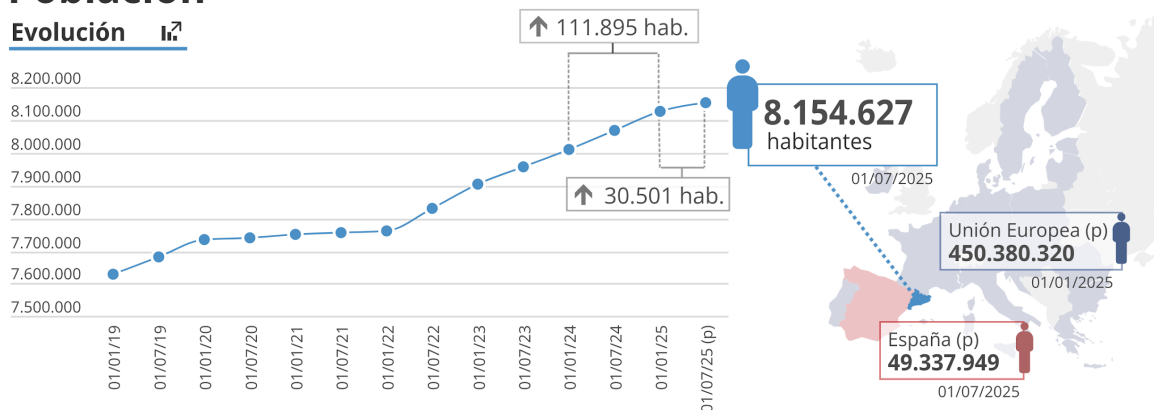
La nostra població es distribueix de manera molt dispersa, concentrant-se en grans urbs i deixant moltes zones pràcticament despoblades.

Espanya ha vist un augment poblacional any rere any, consolidant un màxim històric el 2025, superant els 49,4 milions d'habitants principalment per la immigració, especialment de ciutadans de Colòmbia, Veneçuela i el Marroc.

Catalunya, a 1 de juliol de 2025, tenia una població de 8.154.627 habitants. En termes interanuals, respecte a l'1 de juliol de 2024, el creixement és de 87.173 habitants (1,1%).

Población

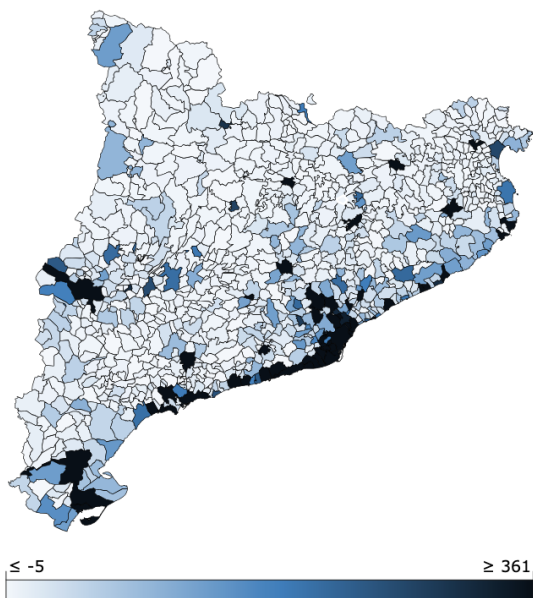
Evolución

Font: Idescat.

El saldo migratori amb l'estranger va ser positiu en 710 municipis, negatiu en 156 i nul en 81 municipis. Dels municipis amb 10.000 habitants o més, els que van registrar saldos migratoris amb l'estranger més elevats són Barcelona (46.974) i L'Hospitalet de Llobregat (11.669), mentre que l'únic amb saldo migratori negatiu amb l'estranger és Santa Maria de Palautordera (-16).

Movimiento demográfico de las estimaciones de población. Saldo migratorio con el extranjero. Municipios. 2024

Fuente: Idescat. Estimaciones de población.

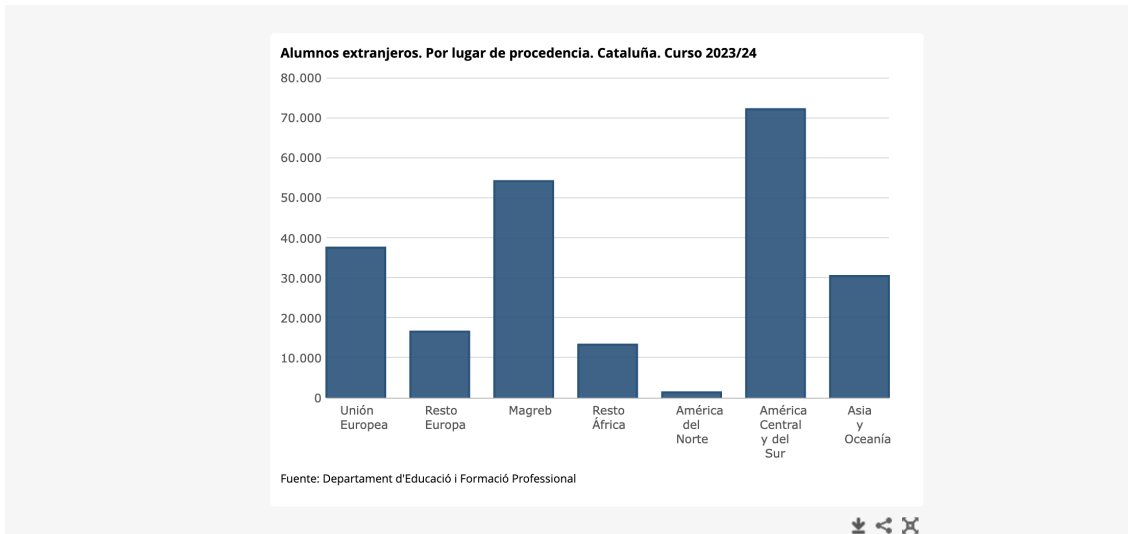
El creixement anual s'ha mantingut al voltant de l'1% en els darrers anys, afegint centenars de valors representatius de població per a cada any (residents totals):

Any	Població (aprox.)
2022	47,486,727 habitants ¹
2023	48,085,361 habitants ¹
2024	48,619,695 habitants ¹
2025	49,077,984 habitants ¹

de milers de persones a la població total cada any.

Pel que fa a l'alumnat immigrant, Catalunya té a 30 de setembre de 2025, 225.263 alumnes immigrants: 37.503 provenen de la U. Europea, 16.508 de la resta d'Europa, 54.131 del Magrib, 13.258 de la resta d'Àfrica, 1.338 d'Amèrica del Nord, 72.108 d'Amèrica central i del sud i 30.417 d'Àsia i Oceania. Alhora, el 25,1% de la població de Catalunya procedeix d'altres països.

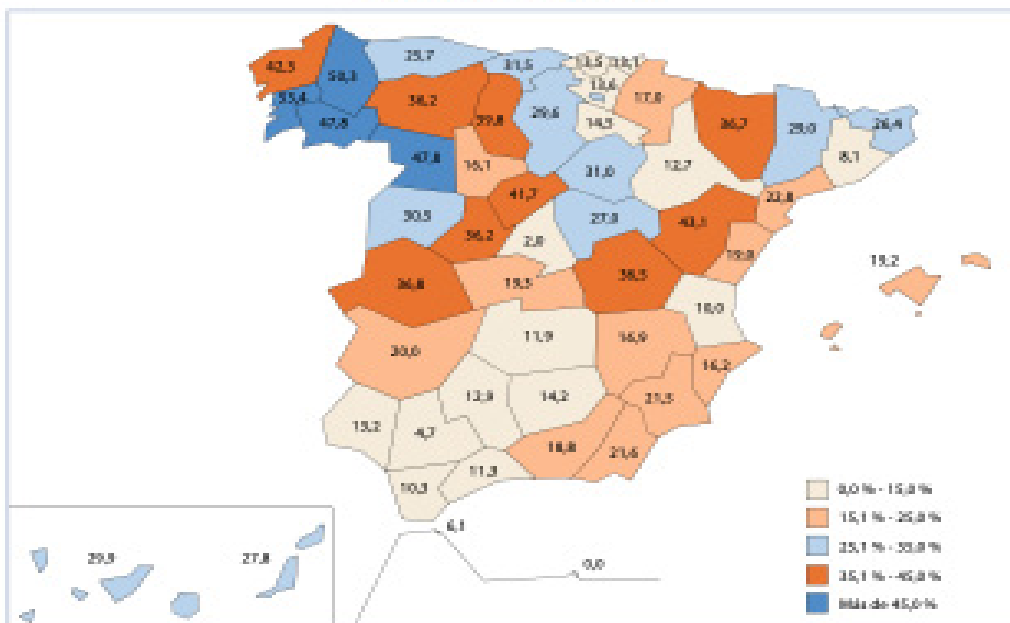
Última actualización: 30 de septiembre de 2025.

Font: Idescat

El percentatge de població dispersa a Catalunya presenta un enorme contrast entre la província de Barcelona (8,1% de la població) i Lleida (25%) o Tarragona (22,8). Aquests contrastos, suposen un enorme repte per a l'oferta de FP al món rural, especialment en el cas de Lleida, que compta amb algunes de les comarques més despoblades de Catalunya.

22

Porcentaje de población dispersa en España por provincias y Ciudades Autónomas. Año 2021

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de las «Cifras oficiales de población de los municipios españoles: Revisión del padrón municipal a 1 de enero de 2021». Instituto Nacional de Estadística.

Tenint en compte que els objectius que acabem d'esmentar eren clarament prioritaris per a l'agenda 2030, marcats clarament en els seus articles 57, 69 i 79, entre d'altres en què de manera directa es tenen en compte les qüestions de ruralitat en la formació i l'acreditació de competències, com ja vam analitzar anteriorment a l'informe sobre ruralitat publicat per CCOO l'any 2023. Els fons Next Generation EU canalitzats a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) aborden el despoblament mitjançant inversió en digitalització, transició ecològica, cohesió social i serveis bàsics en zones rurals, a través de programes com DUS 5000 i accions específiques de desenvolupament urbà sostenible i cohesió territorial.

En aquest sentit, ens hem de qüestionar com s'han desenvolupat aquests processos i com s'han executat aquestes partides per poder entendre per què la població jove continua migrant dels seus pobles d'origen amb una taxa de retorn molt baixa.

Quin està sent el balanç de programes com els itineraris integrats per a la lluita contra el despoblament? Segons les estadístiques ofertes pel projecte COCEDER, un 36% de la població que va accedir a aquest programa va obtenir titulació o qualificació específica, però aquesta matriculació continua sent de manera majoritària al grau mitjà de Formació Professional.

Les diferents ajudes han beneficiat més de 2 milions de joves, segons dades del propi ministeri, que també reconeix que no s'ha aconseguit afermar població i que la seva distribució ha estat summament desigual. Aquests fons ja van acabar el seu període d'execució. A partir de 2023 s'haurien d'haver activat polítiques públiques que asseguressin l'ocupabilitat juvenil i el seu afermament a les zones rurals i que acabessin d'assentar les bases per poder assolir els objectius marcats a l'agenda 2030 dels quals encara estem molt lluny (Figura 5).

Figura 5

INDICADOR
Espanya 2050. Indicadores y objetivos para España del «Desafío 3: Mejorar la formación y la recualificación de la población»

Indicador	Objetivo 2030	Objetivo 2040	Objetivo 2050	Valor
14. Mujeres estudiantes matriculadas en educación terciaria en ámbito STEM (% del total)	35 %	42 %	50 %	28,6 % ¹
15. Proporción de población adulta (16 a 74 años) que tiene al menos habilidades digitales básicas	70 %	100 %	100 %	66,2 % ¹
16. Población adulta (25-64 años) que reconoce no hablar ninguna lengua extranjera (% del total)	40 %	30 %	25 %	43,7 % ¹
17. Proporción de población adulta (25-64 años) que dice haber participado en algún programa de recualificación en el último año	50 %	70 %	90 %	34,1 % ¹
18. Proporción de población desempleada (25 a 64 años) con una experiencia de aprendizaje reciente	42 %	50 %	70 %	36,1 % ¹
19. Políticas activas de empleo dedicadas a formación (% del PIB)	0,25 %	0,30 %	0,40 %	0,1 % ¹
20. Porcentaje de empresas que realizan formación para sus trabajadores y trabajadoras por tamaño				
Grandes (+250 empleados y empleadas)	95 %	100 %	100 %	91,8 % ¹
Medianas (50-249 empleados y empleadas)	88 %	92 %	95 %	80,0 % ¹
Pequeñas (10-49 empleados y empleadas)	60 %	70 %	75 %	48,9 % ¹

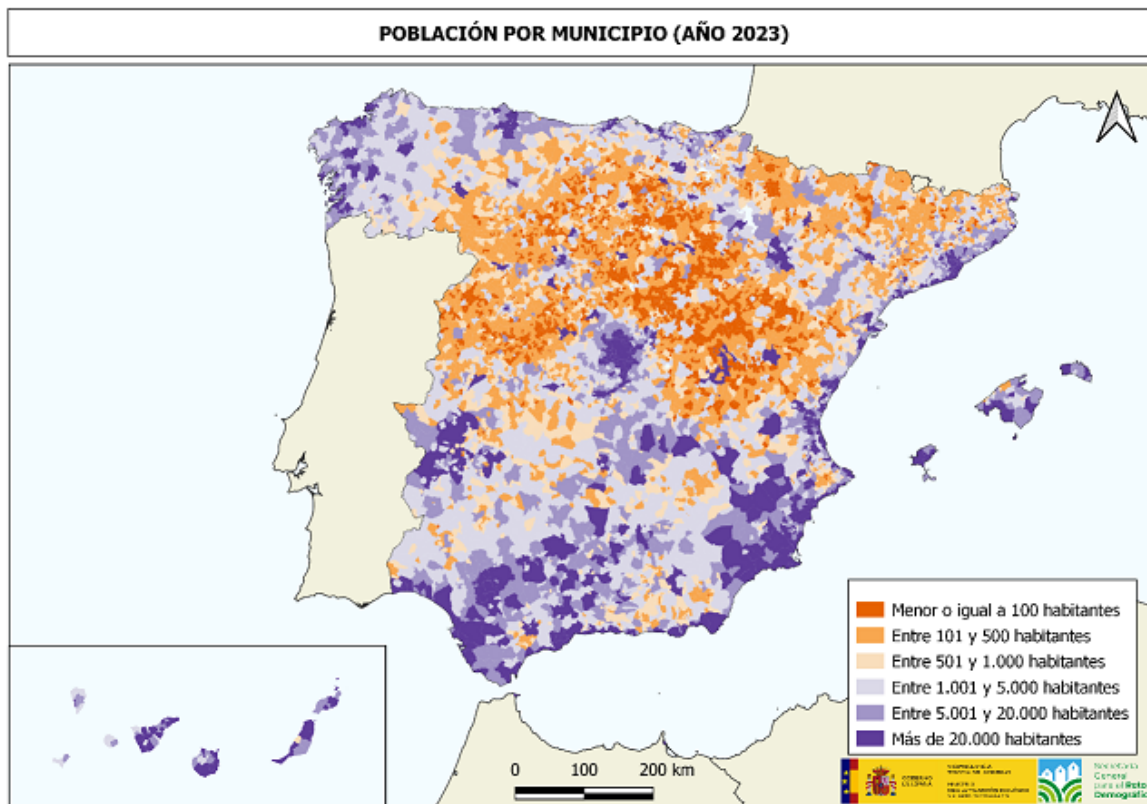
1. Valor alcanzado en 2022.

2. Valor alcanzado en 2023.

3. Valor alcanzado en 2024.

Fuente: España 2050. Fundamentos y propuestas para una Estrategia Nacional de Largo Plazo y la Oficina Nacional de

La distribució de l'alumnat matriculat a la FP ens mostra que, a les províncies en risc de despoblament, hi ha una proporció més gran d'alumnat en Grau Mitjà que en el Superior, en relació amb la matrícula total de la comunitat autònoma, i una major implantació en règim a distància del Grau Superior.

24

Aquest mapa reflecteix les tendències actuals de densitat de població, destacant les àrees urbanes molt poblades i les zones rurals amb molta poca densitat: Les zones més densament poblades (més fosques o amb punts intensos) les trobem a Madrid, Barcelona, València, Andalusia costanera, País Basc i zones insulars.

Les zones menys poblades (més clares o amb menor senyal) les trobem a l'interior peninsular —especialment grans àrees de Castella i Lleó, Aragó i Extremadura—, conegudes com l'“Espanya buida” i, en el cas de Catalunya, la província de Lleida.,

A les comunitats amb més pes de l'oferta privada —especialment la Comunitat de Madrid, Catalunya i el País Basc— la FP s'ha vist sotmesa a una forta pressió de demanda que no ha anat acompanyada per una expansió suficient de la xarxa pública que no ofereix places suficients. A Madrid, la manca de places públiques en cicles d'alta ocupabilitat deriva de manera sistemàtica l'alumnat cap a centres privats, encarint l'accés i consolidant una il·lògica / lògica de selecció per renda. Catalunya, amb un 45,58% de l'alumnat matriculat a l'oferta privada, reproduïx un patró similar, amb una forta privatització en famílies professionals clau com sanitat, informàtica o administració, cosa que genera una creixent dualització social del sistema. A Euskadi, tot i que la inserció laboral és elevada gràcies al seu potent teixit industrial, el pes de la xarxa concertada i privada introdueix riscos / biaixos de governança privatitzada que fan imprescindible reforçar els controls públics sobre avaluació, pràctiques i drets de l'alumnat.

Un segon grup de comunitats combina una elevada privatització amb economies marcades per l'estacionalitat, com Illes Balears, Andalusia, la Comunitat Valenciana. En aquests

territoris, l'expansió de la FP privada —molt especialment en modalitat a distància— ha estat la resposta a la insuficiència de places públiques, mentre que l'estructura productiva basada en el turisme, l'agroindústria i els serveis introdueix una alta rotació i precarietat en les pràctiques i en l'ocupació juvenil. El resultat és un sistema en què l'accés a la FP i la qualitat de l'experiència formativa depenen cada vegada més de la capacitat econòmica de les famílies i del moment del cycle productiu.

Davant d'aquests escenaris de mercantilització, altres comunitats mantenen un predomini de la xarxa pública, però afronten reptes igualment rellevants. A Castella-la Manxa, Castella i Lleó, Extremadura i Galícia, la baixa densitat empresarial i la dispersió territorial dificulten la disponibilitat de pràctiques i l'accés efectiu a determinats cicles, especialment fora de les capitals/ a les zones rurals. En aquests territoris, el risc no és tant la privatització com la desigualtat territorial: sense una xarxa pública suficientment equipada, amb una àmplia presència a tot el territori i sense polítiques actives de suport a les empreses formatives, la FP perd capacitat per actuar com a palanca de cohesió social i territorial.

Al nord industrial —Aragó, Navarra, Cantàbria i Astúries— la FP està més vinculada a sectors productius relativament estables, com l'automoció, l'energia o la indústria avançada. Aquí el pes de l'oferta privada és menor o moderat, però la dependència de grans empreses i la reconversió industrial exigeixen una planificació pública que asseguri pràctiques de qualitat, actualització tecnològica i oportunitats reals d'inserció per a la joventut.

Canàries i els territoris insulars, per la seva banda, presenten una combinació de predomini públic i fortes limitacions estructurals derivades de la insularitat i d'un model productiu turístic. La irregularitat en l'oferta de pràctiques i l'elevada temporalitat juvenil fan imprescindible un reforç específic de recursos, orientació i alternatives formatives que no quedin subordinades a l'estacionalitat. Finalment, Ceuta i Melilla, amb sistemes de FP molt reduïts i altament dependents de l'Estat/ del MEFPD, requereixen un suport extraordinari per garantir l'accés efectiu de la joventut a una oferta formativa suficient i de qualitat.

En conjunt, el mapa territorial de la FP confirma una de les diagnosis centrals d'aquest informe: allà on la xarxa pública no creix al ritme de la demanda, el mercat ocupa aquest espai, i allà on el territori és dispers o econòmicament feble, la joventut veu limitades les seves oportunitats formatives. Des d'una perspectiva sindical, la resposta ha de ser clara: només una planificació pública ambiciosa amb una àmplia presència territorial, acompanyada de regulació de la FP privada i en línia i de garanties en les pràctiques i la Formació Professional Dual, pot evitar que el creixement de la FP consolidi un sistema educatiu segmentat per renda i territori, en lloc d'actuar com un veritable instrument d'igualtat i emancipació juvenil.

3. FP a distància/online: expansió, regulació i riscos

3.1 Per a què va néixer la FP a distància i què està passant ara

La FP a distància va néixer com a eina d'equitat territorial i de conciliació per a persones adultes. El seu valor és clar quan complementa la xarxa pública presencial i ofereix oportunitats reals a qui no pot cursar la seva formació en horari ordinari, com a eina de flexibilització de l'ensenyament que permetés la conciliació laboral i la corresponsabilitat de les cures.

Tanmateix, en la darrera dècada s'ha produït una expansió accelerada de l'oferta privada en modalitat online, amb estratègies comercials intensives i amb penetració en cicles d'alta demanda, impulsada des de diferents governs autonòmics des d'una òptica clarament mercantilista.

La formació no presencial no ha de suposar una substitució de la presencialitat, ja que, tal com va quedar en evidència en la pandèmia, és la principal garantia de la qualitat educativa. Al contrari, ha de ser un complement o recurs per a les persones que per motius de conciliació hi hagin de recórrer, comptant amb una oferta suficient per part de l'Administració pública.

Això planteja un escenari de voluntat política ben clara: ampliar l'accés sense degradar la qualitat formativa ni convertir el dret a la FP en un mercat. CCOO sosté que la modalitat a distància ha de reforçar allò públic i estar regulada amb estàndards comuns (tutoria, avaluació, presencialitat pràctica/ durant el desenvolupament de les pràctiques, transparència), evitant que la falta de places públiques 'empenyi' l'alumnat cap a centres privats.

3.2 Qualitat pedagògica: quins mòduls són 'virtualitzables' i quins no

La FP no és homogènia: el pes de la pràctica, de l'aprenentatge situat i de l'equipament varia per famílies professionals. Per això, la regulació ha de ser fina: no es tracta de 'prohibir' la modalitat online, sinó de definir requisits mínims que assegurin competències professionals equivalents. En cicles amb alt component pràctic, es requereix una presencialitat suficient (tallers, simulació, laboratori) i pràctiques en empresa amb garanties.

26

3.3 Equitat: el risc de segmentació social en FP online

Quan la modalitat online s'expandeix al mercat privat, apareix un risc de segmentació: alumnat jove derivat per falta de plaça pública, cost dels estudis elevat, amb menys acompanyament, menys xarxa de pràctiques i més exposició a l'abandonament.

I és que el cost mitjà d'un cicle formatiu a distància en centres privats pot anar des de 1.500€ fins a 12.000€ pel cicle complet (2 anys), amb preus anuals entre 1.500€ i 4.500€ segons el simulador de costos d'INSO. Això pot agreujar desigualtats preexistents, especialment si la modalitat s'utilitza com a 'solució barata' a problemes d'oferta.

3.4 Proposta de regulació mínima (CCOO)

- Registre públic únic de centres autoritzats i resultats per cicle/modalitat (titulació, abandonament, inserció).
- Estàndards mínims de tutoria (ràtio tutor/a/alumnat) i obligació d'atenció sincrònica en determinats mòduls.
- Presencialitat obligatòria en mòduls pràctics i avaluació externa de competències professionals en famílies d'alt risc de 'virtualització' insuficient.
- Inspecció reforçada i règim sancionador davant publicitat enganyosa, avaluació irregular o incompliment de pràctiques.
- Un augment de l'oferta pública que atengui tota la demanda.

- Regulació de la FP a distància establint, entre altres coses, les mateixes ràtios mínimes que per a l'oferta pública.
- Establir la gratuïtat dels estudis de FP que garanteixin l'accés a tot l'alumnat.
- Tots els centres integrats haurien de ser únicament de titularitat pública com ja succeeix al País Basc.
- Control dels requisits legals dels tutors d'empresa.

4. Joventut i mercat de treball: evidència INE (EPA) i transició escola/ formació-ocupació

4.1 Per què FP i ocupació juvenil s'han d'analitzar conjuntament

La FP s'ha convertit en una peça central de les polítiques de joventut per una raó material: Espanya manté històricament taxes elevades d'atur juvenil i precarietat en l'ocupació d'entrada. En aquest context, el sistema formatiu ha de funcionar com a mecanisme de protecció social i de millora real de l'ocupabilitat, no només com a 'contenedor' de demanda.

4.2 Atur juvenil i precarietat: indicadors clau (INE/EPA)

Les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA) permeten desagregar la desocupació per edat, sexe i territori. L'atur juvenil és marcadament més alt que el general, amb importants diferències per sexe i per comunitat autònoma. Aquesta realitat condiciona l'estratègia de FP: allà on l'ocupació juvenil és més temporal o estacional, les pràctiques i la dual requereixen més supervisió i més esforç públic.

La taxa d'atur entre els menors de 25 anys a Catalunya és del 16,96% segons l'últim informe trimestral de l'EPA (2025), el 16,96% dels i les menors de 25 anys es trobaven a l'atur (-6,04 punts en relació amb el valor nacional, 23%). Per sexes, el 17,68% dels homes catalans menors de 25 anys es trobaven a l'atur (-4,95 punts en relació amb el valor nacional, 22,63%) i el 16,08% de les dones menors de 25 anys es trobaven en les mateixes circumstàncies (-7,39 punts en relació amb el valor nacional, 23,47%).

Recomanació sindical: incorporar indicadors EPA i de qualitat de l'ocupació (temporalitat, parcialitat involuntària) en la planificació de l'oferta de FP i en el seguiment d'itineraris post-titulació.

4.3 Emancipació i habitatge: el marc material de la joventut

L'encariment de l'habitatge i el retard de l'emancipació reforcen la importància de trajectòries formatives que condueixin a una ocupació estable. Si la FP es desplega sense polítiques d'ocupació i sense control de qualitat, pot generar frustració: titulacions sense retorn laboral suficient o inserció en feines precàries i sobrequalificació. Per això, CCOO vincula el reforç de la FP pública amb una agenda d'ocupació digna i estable: negociació col·lectiva, inspecció laboral i polítiques actives orientades a joves.

5. Espanya a la UE: comparació Eurostat i monitor europeu

5.1 Abandonament educatiu primerenc (ELET)

Espanya per sobre de la mitjana UE

L'abandonament educatiu primerenc (18–24 anys) és un indicador central per entendre la demanda de FP: quan baixa l'abandonament, augmenta la permanència en el sistema i creix la necessitat d'itineraris postobligatoris robustos. Espanya ha reduït l'ELET de manera notable en la darrera dècada, però el 2024 manté un nivell superior a la mitjana europea. Actualment el 17% dels i de les nostres joves no tenen titulació, cosa que gairebé duplica la mitjana europea. Aproximadament 506.000 joves a Espanya no tenen titulació postobligatòria (Batxillerat o FP) i no estan integrats en el sistema educatiu el 2026.

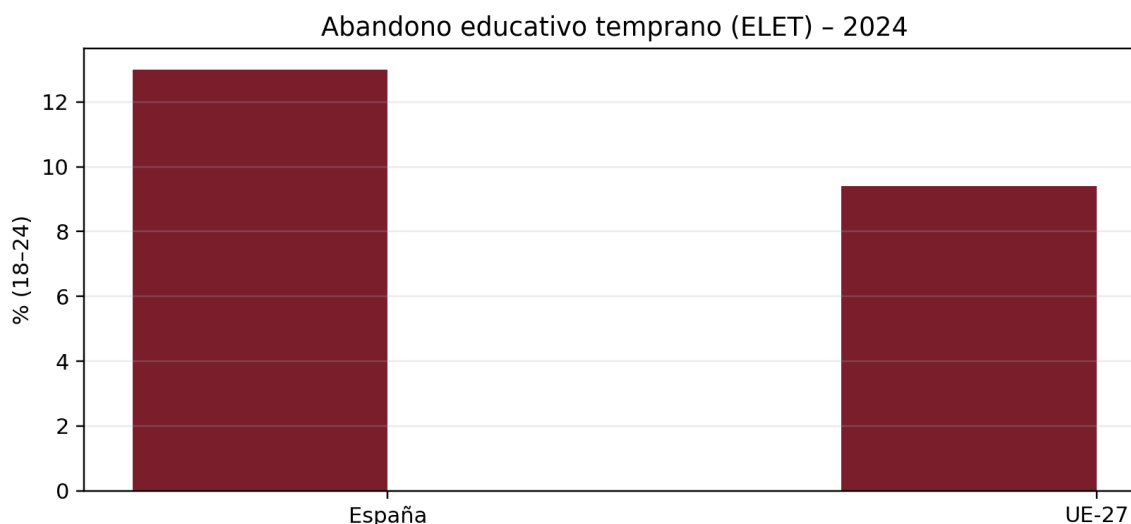
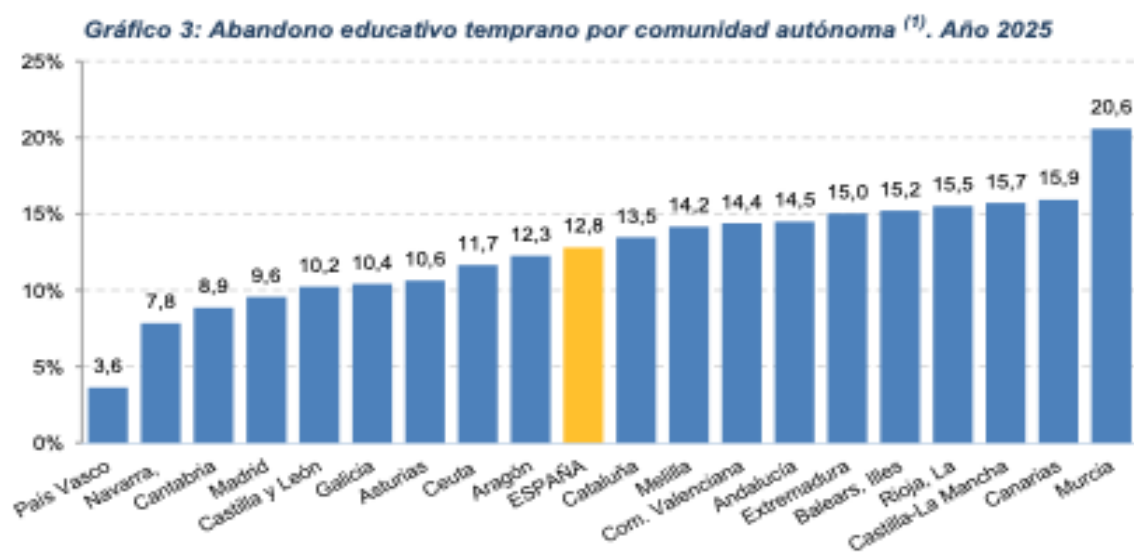

Figura 6. Abandonament educatiu primerenc (18–24) el 2024: Espanya vs UE-27. Font: Comissió Europea (Education and Training Monitor) i Eurostat. Elaboració pròpia (CCOO).

Per la seva banda, l'abandonament educatiu primerenc a Catalunya és del 13,5% (+1,3 per sobre de la mitjana nacional). Persisteixen importants diferències amb altres CCAA, com Euskadi, Navarra o Cantàbria.

Reduir l'AET, a Catalunya suposa un pas molt important a l'hora de compensar les desigualtats educatives, especialment de la població jove més vulnerable (Figura 4), més encara, quan Catalunya és el territori que desvia més fons públics a centres de titularitat privada, 1.355 milions d'euros amb dades de 2023 (Figura 8).

Figura 7

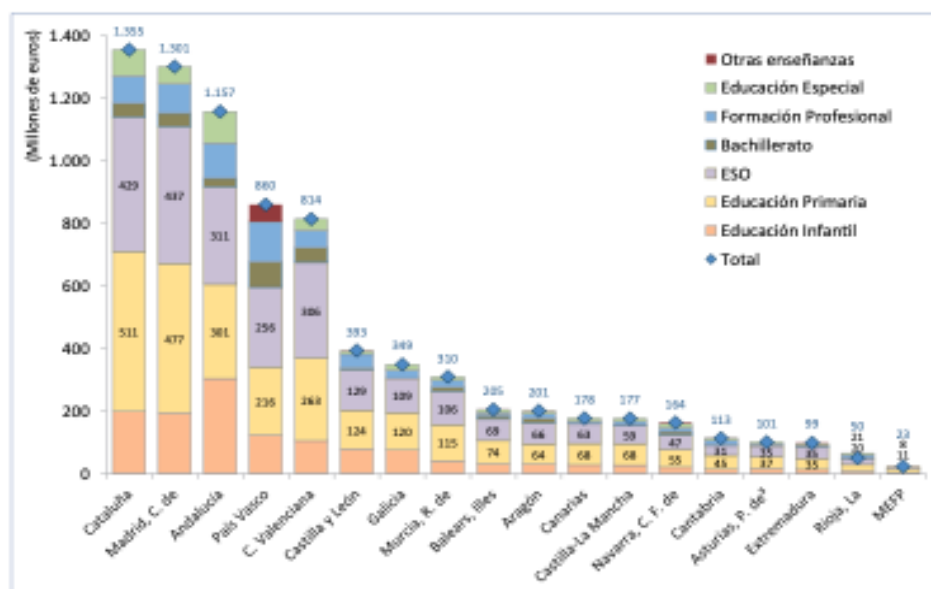

(1) Los datos deben ser tomados con precaución, pues los derivados de tamaños muestrales pequeños están afectados por fuertes errores de muestreo.

Fuente: Encuesta de Población Activa – INE. Elaboración propia a partir de microdatos

Figura 8

Conciertos y subvenciones. Transferencias de las Administraciones educativas a centros educativos de titularidad privada (concertada y no concertada) desglosado según la enseñanza, por Comunidades Autónomas. Año 2023

1. Datos provisionales.

2. No se dispone de datos desagregados por centros privados concertados y centros privados no concertados.

3. En el Principado de Asturias, la parte correspondiente a Bachillerato está incluido en Educación Secundaria Obligatoria.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la «Estadística del gasto público en educación». Subdirección General de Estadística y Estudios del Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.

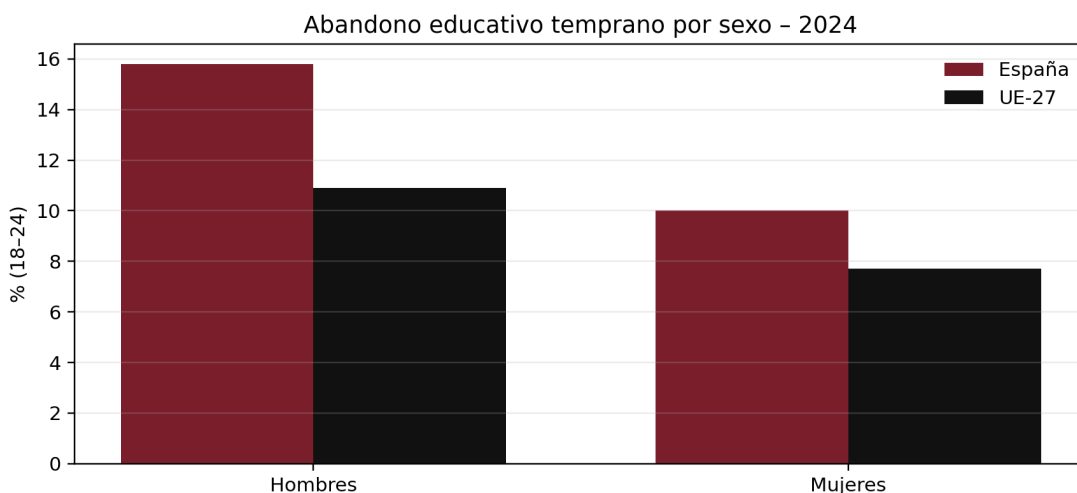

Figura 9. Abandonament educatiu primerenc per sexe (2024): Espanya vs UE-27. Font: Comissió Europea (ET Monitor) i Eurostat. Elaboració pròpia (CCOO).

5.2 NEET: joves fora de l'ocupació i la formació

L'indicador NEET (15–29) mesura la proporció de joves que no treballen ni estudien. És especialment rellevant per a la FP perquè identifica població diana per a segones oportunitats, acreditació de competències i orientació. Eurostat assenyalava que, el 2024, la UE registra una bretxa de gènere: 12,1% de dones NEET davant del 10,0% d'homes. A més, Espanya se situa entre els països amb taxes NEET elevades per a joves amb baixa educació (16,2% el 2024).

30

5.3 Atur juvenil: Espanya continua al grup alt

Eurostat situa la taxa d'atur juvenil de la UE al voltant del 15% el 2025. Espanya, tot i que ha millorat, continua al grup alt. Aquesta dada reforça la necessitat que la FP es vinculi a ocupació de qualitat i que la dualització no sigui una via de precarització.

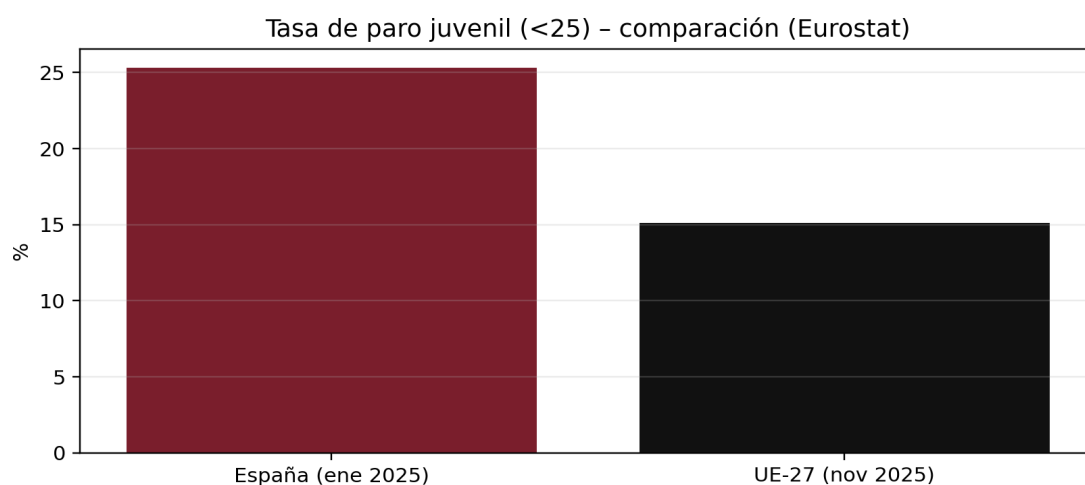

Figura 10. Taxa d'atur juvenil (<25): comparació il·lustrativa. Font: Eurostat (taxes de referència) i premsa econòmica amb dades Eurostat. Elaboració pròpia (CCOO).

6. Comparació OCDE: Education at a Glance i GPS Education

6.1 NEET i retorn laboral de l'educació

Les notes país d'Education at a Glance 2024 mostren que la taxa NEET disminueix a Espanya del 23,2% (2016) al 17,8% (2023), però es manté per sobre de la mitjana OCDE (13,8% el 2023). Aquest diferencial evidencia que la política educativa, inclosa la FP, ha d'anar acompanyada de polítiques d'ocupació juvenil i de cohesió social.

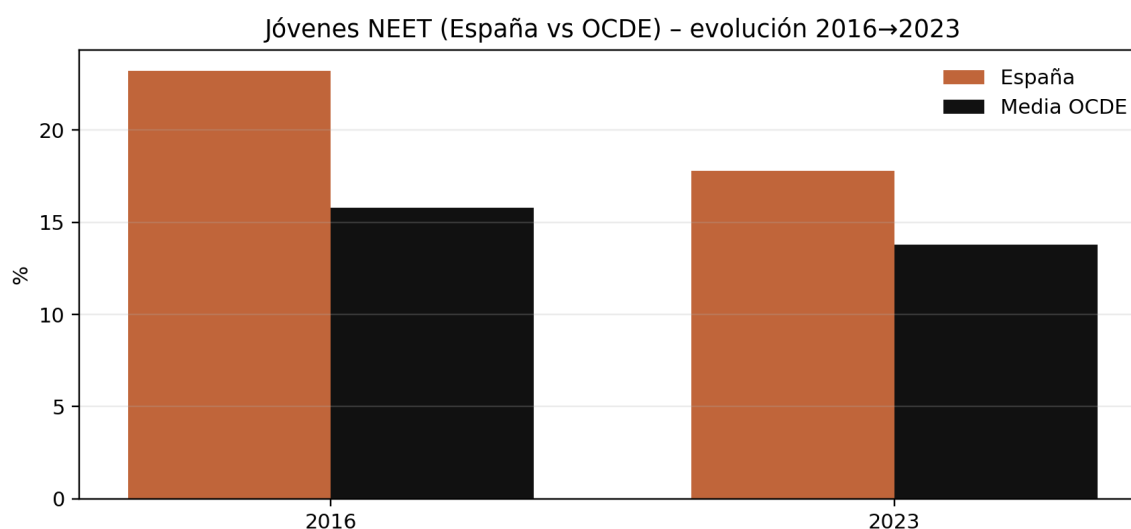

Figura 11. Joves NEET: Espanya vs mitjana OCDE (2016→2023). Font: OCDE (Education at a Glance 2024, nota país Espanya). Elaboració pròpia (CCOO).

6.2 Finançament: despesa en institucions educatives (% PIB) i estructura pública/privada.

En despesa total sobre PIB (primària a terciària, incloent R+D), Espanya se situa al voltant de la mitjana OCDE (4,9%). Tanmateix, l'OCDE subratlla diferències en la composició de la despesa i en el pes del finançament públic per nivell. Per a una FP pública de qualitat, no n'hi ha prou amb estar 'a la mitjana': calen inversions dirigides a tallers, equipament i plantilles, a més de finançament estable per a orientació i suport a l'alumnat.

Comunitat Autònoma	Titulacions ofertades en privada i no presents o molt limitades en pública
Andalusia	Imatge per al Diagnòstic i Medicina Nuclear; Radioteràpia i Dosimetria; Higiene Bucodental; DAM/DAW (Informàtica); Educació Infantil; Integració Social
Aragó	Radioteràpia; Imatge per al Diagnòstic; DAM/DAW; Higiene Bucodental; Màrqueting i Publicitat
Astúries	Imatge Tècnica Avançada; Higiene Bucodental; DAW/DAM (en centres privats)
Balears	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM; Màrqueting i Publicitat
Canàries	Imatge per al Diagnòstic; Higiene Bucodental; Integració Social; Màrqueting i Publicitat
Cantàbria	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM (limitats en pública)
Castella i Lleó	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma/Web (majoritàriament privat)
Castella-la Manxa	Imatge per al Diagnòstic; Higiene Bucodental; DAM/DAW
Catalunya	Imatge per al Diagnòstic; Radioteràpia; Higiene Bucodental; DAM/DAW; Màrqueting i Publicitat; Educació Infantil
Comunitat Valenciana	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAM/DAW; Educació Infantil; Integració Social
Extremadura	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM (limitada pública)
Galícia	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAM/DAW; Màrqueting
Madrid	Imatge per al Diagnòstic; Radioteràpia i Dosimetria; Anatomia Patològica; DAM/DAW; Integració Social; Màrqueting i Publicitat; Educació Infantil
Murcia	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAM/DAW; Comerç Internacional (ampli en privada)
Navarra	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM
País Basc (Euskadi)	Imatge per al Diagnòstic; Higiene Bucodental; DAM/DAW; Integració Social
La Rioja	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM
Ceuta	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM
Melilla	Higiene Bucodental; Imatge per al Diagnòstic; DAW/DAM

La taula de titulacions de Formació Professional que s'imparteixen majoritàriament —i en alguns territoris pràcticament de manera exclusiva— en centres privats revela un patró estructural del sistema educatiu espanyol: la privatització de la FP no és aleatòria, sinó selectiva i orientada als cicles amb més retorn laboral i social. Aquest fenomen té implicacions directes per a la igualtat d'oportunitats, la cohesió territorial i el dret efectiu a l'educació.

En primer lloc, l'anàlisi conjunta de les comunitats autònomes mostra una concentració sistemàtica de l'oferta privada en tres grans blocs de titulacions: sanitat especialitzada, tecnologies digitals i serveis socioculturals d'alta demanda. Cicles com Imatge per al Diagnòstic i Medicina Nuclear, Radioteràpia i Dosimetria, Higiene Bucodental, Anatomia Patològica, Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma (DAM), Desenvolupament d'Aplicacions Web (DAW), Educació Infantil o Integració Social apareixen reiteradament com a escassos o inexistents a la xarxa pública de múltiples territoris, mentre que estan àmpliament disponibles en centres privats, tant presencials com a distància.

La FP online se ha triplicado desde el curso 2015-16

Evolución del alumnado de FP online

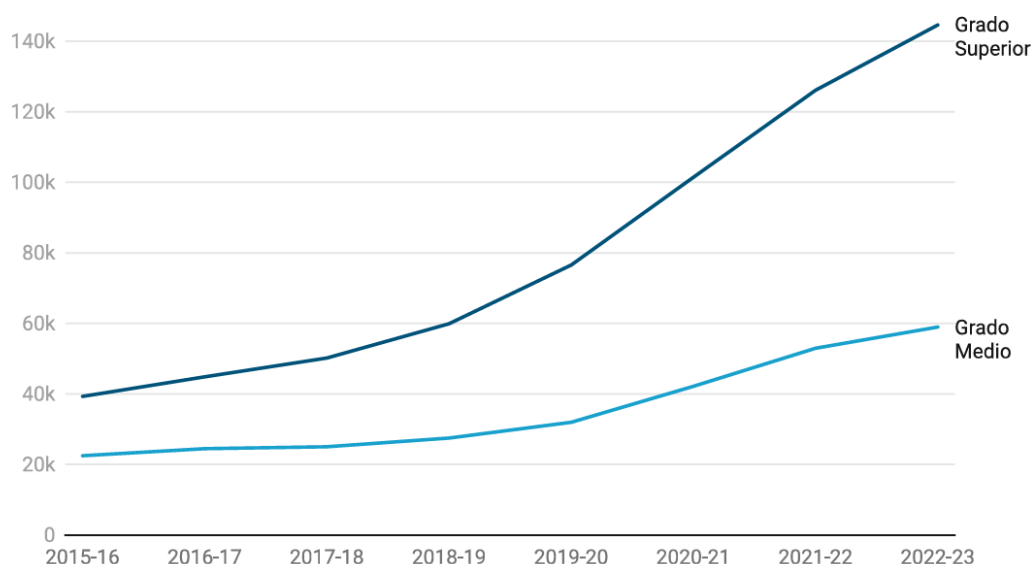

Gráfico: El Diario da Educación • Fuente: Ministerio de Educación, FP y Deporte • Creado con [Datawrapper](#)

A la vista d'aquestes dades ofertes pel diari de l'educació, la FP on line ha triplicat la seva oferta en la darrera dècada, i més de 200.000 alumnes i alumnes ja han optat per aquesta via.

Ja hem indicat que a Catalunya, mentre que en termes globals la FP "a distància" s'ha incrementat un 181,76% en els CFGM (6.769 alumnes en el curs 18/19 enfront de 19.129 en el curs 24/25). El percentatge de dones ho ha fet en un 209% (4.407 dones en el curs 18/19, enfront de 13.618, en el curs 24/25 en el cas dels CFGS).

El creixement de la matrícula en cicles formatius impartits per centres privats supera àmpliament el de la xarxa pública, multiplicant-se per nou. Aquesta expansió no es pot analitzar de manera aïllada, ja que es produeix en un context en què una part significativa de l'alumnat no disposa dels recursos tecnològics necessaris per seguir amb garanties una formació a distància, una mancança que es manifesta amb més intensitat en els entorns rurals.

Paral·lelament, s'observen diferències substancials entre els models públic i privat en relació amb les condicions d'obtenció de la titulació. La modalitat virtual als centres privats presenta, en general, més facilitats per culminar els estudis que l'oferta pública, cosa que té un reflex directe en els indicadors de finalització. Als centres públics, on els processos d'ensenyament, seguiment i avaluació tendeixen a ser més exigents, les taxes d'egressament en la formació a distància experimenten un descens notable: 23 punts percentuals en els Graus Mitjans i 18 en els Graus Superiors. En contrast, als centres privats aquestes taxes es mantenen pràcticament estables en els Graus Mitjans i registren una reducció més moderada, d'entorn a deu punts, en els Graus Superiors.

A aquestes diferències s'hi afegeixen estratègies comercials específiques de l'oferta privada a distància, que van més enllà de les facilitats de finançament. Entre elles destaquen els paquets formatius promocionals, com programes que permeten obtenir múltiples titulacions sota fórmules 3x2, itineraris combinats de Formació Professional i estudis universitaris en un període reduït de quatre anys, o la garantia de realització de pràctiques mitjançant convenis prèviament establerts amb empreses col·laboradores.

En aquest marc, Catalunya destaca com una de les comunitats autònomes pioneres tant en el desenvolupament de la formació a distància com en l'avenç de processos de privatització del sistema educatiu, consolidant un model que planteja importants reptes en termes d'equitat, qualitat i cohesió territorial

Aquesta distribució no respon a un dèficit tècnic inevitable, sinó a decisions de planificació i de finançament. Són cicles que, tot i requerir inversió inicial (en el cas de la sanitat i la informàtica), presenten altíssima demanda, bona ocupabilitat i capacitat d'atreure alumnat de renda mitjana, cosa que els converteix en productes educatius rendibles. L'expansió privada s'ha produït, per tant, allà on el mercat educatiu garanteix retorns, mentre que la xarxa pública ha quedat, en massa casos, relegada a cobrir cicles amb menor demanda o major complexitat organitzativa.

34

Des d'una perspectiva territorial, la taula posa de manifest que la joventut no accedeix als mateixos drets formatius segons el lloc on visqui. En comunitats amb alta privatització (Madrid, Catalunya, Comunitat Valenciana, Balears, Euskadi o Andalusia), els cicles de més valor en el mercat laboral estan filtrats per la capacitat de pagament: si no s'obté plaça pública, l'única alternativa real és pagar una matrícula privada, sovint elevada. En territoris amb predomini públic però alta dispersió (Castella-la Manxa, Castella i Lleó, Extremadura o Galícia), l'absència de determinats cicles públics en comarques rurals o ciutats mitjanes produeix un efecte similar: o es migra o es paga.

Aquest patró té un impacte especialment negatiu sobre les classes treballadores i la joventut amb menys recursos, que veu limitat el seu accés a les titulacions que ofereixen millors sortides laborals. Es genera així una segmentació educativa que reproduïx desigualtats d'origen: la FP deixa de ser un instrument de mobilitat social per convertir-se, en els cicles més atractius, en un mercat regulat per la renda.

A més, la modalitat a distància, on la privada ha crescut amb més intensitat, actua com a accelerador d'aquest procés. En no estar subjecta a les mateixes exigències de planificació territorial, la FP online privada ocupa ràpidament nínxols d'alta demanda (sanitat, informàtica, administració), desplaçant l'oferta pública o impeding que aquesta es desenvolupi. La conseqüència és una privatització silenciosa de titulacions estratègiques a escala estatal, fins i tot en comunitats amb tradició de FP pública.

Des del punt de vista sindical, la taula confirma que el problema no és l'existència de centres privats, sinó la insuficiència deliberada o estructural de la xarxa pública en els cicles que

defineixen les trajectòries de vida de la joventut. Allà on l'Administració no planifica i no inverteix, el mercat selecciona, i ho fa seguint criteris de rendibilitat, no d'equitat, cohesió social o necessitats productives a llarg termini.

Finalment, la concentració d'aquestes titulacions en la privada també té efectes sobre les condicions de formació i de treball: pràctiques menys regulades, més dependència d'empreses, menys transparència en l'assignació de places i, en molts casos, pitjors garanties per a l'alumnat. Això debilita la funció pública de la FP com a política d'ocupació i d'emancipació juvenil.

La taula no descriu una anomalia local, sinó un model de privatització selectiva que es repeteix a la major part de l'Estat. Mentre no es garanteixi una oferta pública suficient en totes les titulacions estratègiques, el creixement de la FP continuarà aprofundint la desigualtat territorial i social. Per a CCOO, la resposta ha de ser inequívoca: planificació pública vinculant, inversió en cicles d'alta demanda i regulació estricta de l'oferta privada i online, perquè estudiar Formació Professional torni a ser un dret i no un privilegi condicionat per la renda o el codi postal.

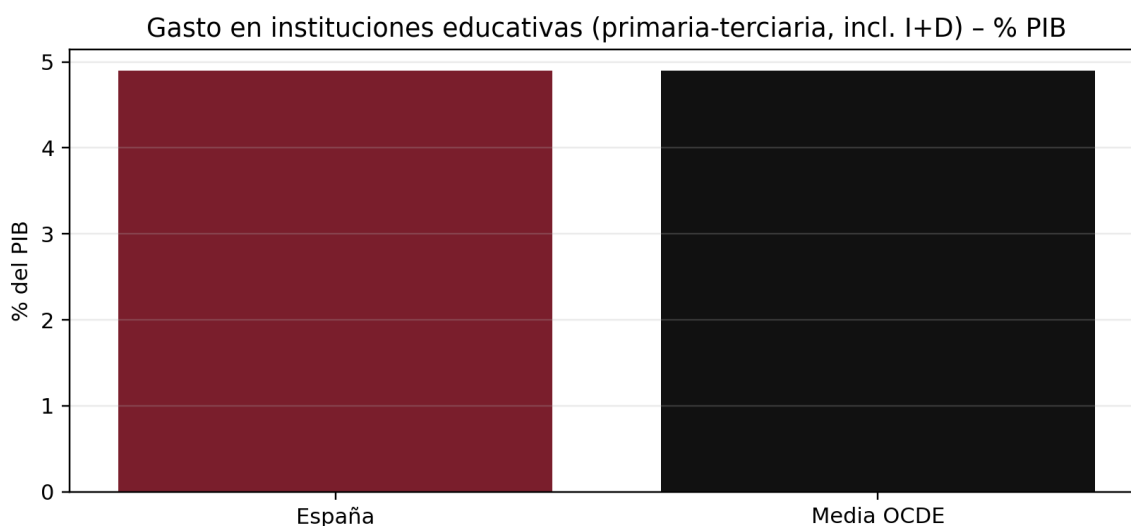

Figura 12. Despesa en institucions educatives (% PIB): Espanya vs OCDE. Font: OCDE (Education at a Glance 2024, nota país Espanya). Elaboració pròpia (CCOO).

6.3 Desigualtat d'origen social

L'OCDE destaca en la forta relació entre origen familiar i resultats educatius a Espanya. Això obliga a situar la FP com a política d'igualtat, equitat i inclusió: beques suficients, accessibilitat territorial, suport a l'alumnat vulnerable i una oferta pública que no seleccioni per renda. Si l'expansió es recolza en la privada, es corre el risc de traslladar al mercat una funció que hauria de ser redistributiva i compensadora de desigualtats.

7. Qualitat del sistema: recursos, professorat, orientació, pràctiques

7.1 Equipaments, tallers i actualització tecnològica

La qualitat en FP depèn de condicions materials: maquinària, programari, laboratoris, espais de simulació i consumibles. Els cicles vinculats a digitalització, indústria, sanitat o energies requereixen actualització constant. CCOO reivindica un pla d'inversió sostinguda que redueixi bretxes entre centres i territoris, amb criteris d'equitat i de transició ecològica.

7.2 Plantilles: estabilitat, especialitats i temps per coordinar

El creixement de matrícula i la implantació de la dual incrementen la càrrega de coordinació: relació amb empreses, seguiment individual, avaluació competencial i gestió d'incidències. Sense reconeixement horari i plantilles estables, la coordinació esdevé "treball invisible", deteriora la qualitat i augmenta el risc de "burnout". És imprescindible reconèixer funcions (tutoria FCT/Dual, coordinació de família professional) i dotar-les de temps en horari lectiu i formació.

7.3 Orientació professional: un coll d'ampolla sistèmic

36

Les decisions educatives es prenen sovint amb informació incompleta. La manca d'orientació no és neutra: afecta més l'alumnat d'entorns amb menys recursos i reforça estereotips de gènere. Un sistema de FP equitatiu i inclusiu, requereix orientació proactiva des de l'ESO, amb presència en centres, coordinació amb serveis d'ocupació i transparència sobre la inserció i les condicions laborals reals.

7.4 Pràctiques (FCT) i drets de l'alumnat

Les pràctiques són un element crític per convertir la formació en competències reals. Per garantir-ne la qualitat: (1) convenis transparents, (2) planificació de resultats d'aprenentatge, (3) tutoria real en centre i empresa, (4) prevenció de riscos i protocols d'igualtat, i (5) mecanismes àgils de reclamació. La inspecció educativa i, quan escaigui, la inspecció de treball, han de tenir capacitat efectiva d'actuació.

8. FP Dual: oportunitats, condicions i riscos

8.1 Què pot aportar la Dual si es fa bé

Ben dissenyada, la FP Dual pot millorar la transició a l'ocupació: aprenentatge situat, més coneixement de l'entorn productiu i adquisició de competències transversals. Tanmateix, el seu èxit depèn del teixit empresarial i de la capacitat pública de supervisió.

8.2 Riscos: substitució d'ocupació, desigualtat territorial i precarització

En un mercat laboral amb alta temporalitat, existeix el risc que la Dual s'utilitzi com a mà d'obra barata o com a substitut de contractació. A més, no totes les empreses poden oferir entorns formatius adequats. En territoris amb menys teixit empresarial, la Dual pot generar colls d'ampolla o derivació a empreses amb baixa qualitat formativa.

8.3 Paquet de garanties (CCOO)

- Definir tasques formatives i prohibir explícitament la substitució de llocs estructurals per alumnat.
- Tutores/es d'empresa amb perfil formatiu i temps lectiu assignat; tutors/es docents amb reconeixement horari.
- Avaluació basada en resultats d'aprenentatge, amb evidències i traçabilitat.
- Cobertura de riscos, prevenció i protocols d'igualtat i no discriminació.
- Transparència: publicació de places de formació a l'empresa i rotació; auditories periòdiques.

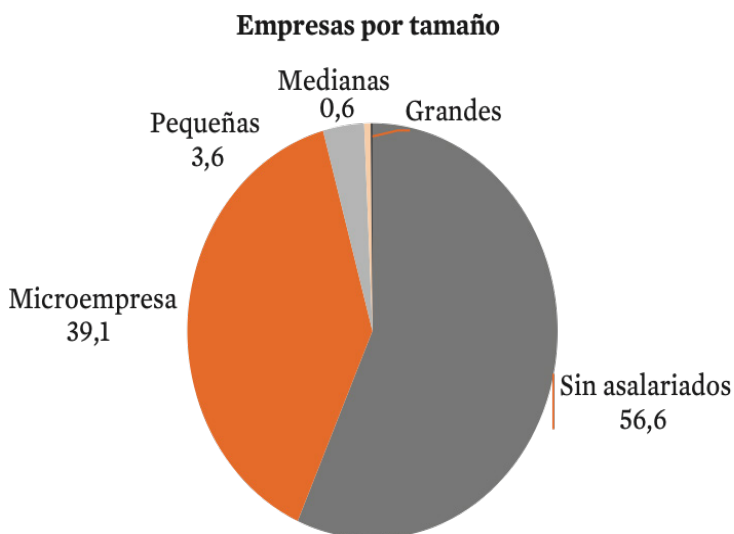
8.4. FP Dual a Catalunya

Més enllà de les qüestions organitzatives i de necessitats d'increment del professorat (horari lectiu, formació permanent...), l'estructura de les empreses és una condició indispensable que permeti el desenvolupament de la FP Dual amb èxit.

L'estructura empresarial espanyola està composta, fonamentalment, per micropimes i PIMES (Figura 13), cosa que complica en gran mesura l'èxit d'aquesta aposta educativa, clarament importada d'altres contextos laborals i genera la fundada sospita que, en més d'un cas, aquest model de FP pugui convertir-se en un encobert sistema de reemplaçament de treballadores i treballadors i de provisió de mà d'obra barata, si no existeix un control ferri per part de les Administracions educatives, del caràcter educatiu de les estades en empreses.

A Espanya, el 56,6% de les empreses no tenen personal assalariat, el 39,1% són microempreses (1-9 assalariats/es), el 3,6% són petites empreses (entre 10 i 49 assalariats/es), el 0,6% mitjanes (entre 50 i 249 assalariats/es) i només el 0,1% de les empreses són grans empreses (250 o més assalariats/es).

Figura 13

Font: Consell Econòmic i Social.

38

Aquesta problemàtica queda més clara si ens acostem a l'estructura empresarial de Catalunya, que en molts casos no compta amb personal assalariat. Com veiem a la figura, (Figura 14), el 27,14% de les empreses industrials de Catalunya no tenen assalariats/des (1,63% amb 250 o més assalariats/des), el 50,59% de la construcció (0,09% amb 250 o més assalariats/des) i el 50,23% en el sector serveis (0,36% amb 250 o més assalariats/des).

En total, el 43,03% de les empreses de Catalunya no tenen personal assalariat, davant del 0,40% que tenen 250 o més assalariats/des. Amb aquest teixit empresarial, serà molt difícil, amb les necessàries garanties de qualitat, el desenvolupament de les estades en empreses de la Formació Professional Dual a Catalunya.

Figura 14

Empresas y establecimientos a 1 de enero. Por sectores de actividad y número de asalariados Cataluña. 2024				
	Industria	Construcción	Servicios	Total
Empresas con establecimientos en Cataluña	32.884	68.523	509.935	611.342
Sin asalariados	8.927	34.666	256.176	299.769
De 1 a 9 asalariados	16.844	30.205	228.701	275.750
De 10 a 49 asalariados	5.178	3.281	18.754	27.213
De 50 a 249 asalariados	1.397	305	4.426	6.128
250 o más asalariados	538	66	1.878	2.482
Establecimientos	39.957	78.604	585.986	704.547
Sin asalariados	12.885	42.884	301.264	357.033
De 1 a 9 asalariados	19.571	32.181	252.335	304.087
De 10 a 49 asalariados	5.898	3.271	26.483	35.652
De 50 a 249 asalariados	1.392	247	5.094	6.733
250 o más asalariados	211	21	810	1.042

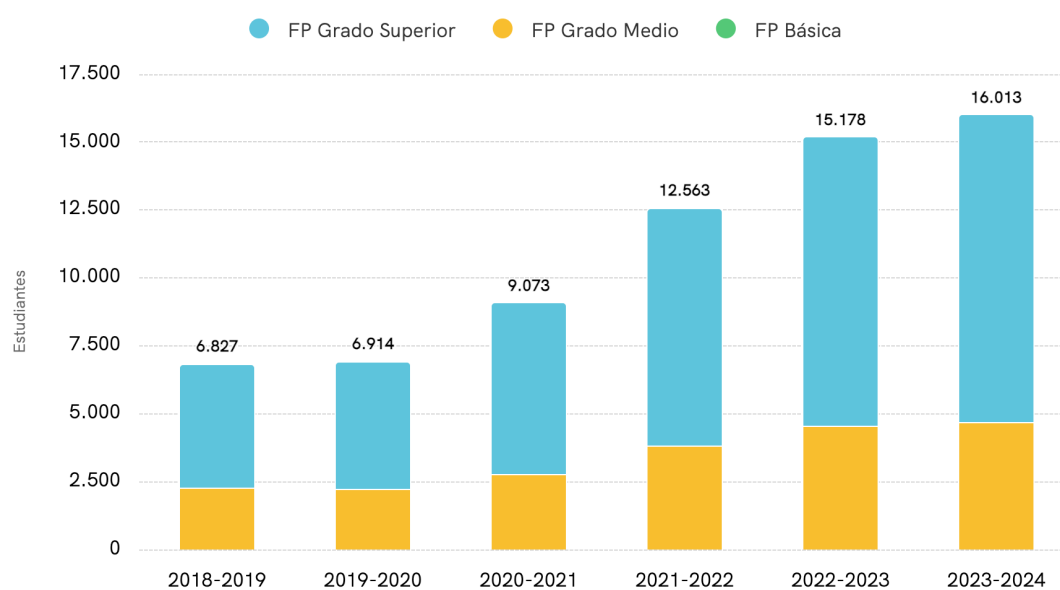
Fuente: Idescat, a partir del Directorio central de empresas (DIRCE) del INE.

Notas:
A partir de la fecha de referencia a 1 de enero de 2019, el concepto de empresa cambia de unidad legal a unidad estadística. En consecuencia, los resultados de este año no son estrictamente comparables a los de los años anteriores.
La nueva definición de empresa económicamente activa afecta al cómputo del número de empresas y establecimientos y, por tanto, los datos a partir del 1 de enero de 2023 no son comparables con los de años anteriores.

A Catalunya, amb dades del curs 23/24, estaven matriculats/des en FP Dual 16.013 estudiants, dels quals 11.347 pertanyen a Grau Superior i 4.666 a Grau Mitjà, cosa que suposa el 7,19% de l'alumnat matriculat en FP, lleugerament per sobre de la mitjana espanyola (5,31%) (Figura 15). Alhora, d'aquest exigü nombre, el 35,68% eren dones (39,39% mitjana nacional).

Figura15. Catalunya. Alumnat en FP Dual.

Evolución del número de estudiantes matriculados en FP Dual

Font: Observatori de la FP

9. Bretxes de gènere i segregació per famílies professionals

9.1 Segregació horitzontal: famílies feminitzades i masculinitzades

La segregació per gènere en l'elecció de família professional té efectes directes en salaris i condicions laborals, perquè els sectors associats presenten estructures salarials diferents. Combatre la segregació requereix polítiques actives: orientació no sexista, referents, beques i incentius, adaptació d'entorns de pràctiques i protocols contra la discriminació.

A Catalunya, només un 13,91% de les dones matriculades en FP (curs 23/24) ho feia en famílies STEM (13,8% mitjana nacional).

Sent molt superior el percentatge de titulats que el de titulades en aquestes famílies professionals. En concret, a Catalunya, només el 12,1% eren dones (Figura 16).

Figura16. Percentatge de titulats en famílies professionals STEM (s/total titulats) per sexe segons comunitat autònoma (curs 2020-2021)

Font: Observatori de la Formació Professional (2024)

9.2 Modalitat a distància i gènere

La major presència de dones en FP a distància (segons sèries del Ministeri i anàlisis europees) pot reflectir conciliació i trajectòries discontinües. El risc és que la modalitat a distància es converteixi en 'canal' preferent per a qui té menys marge per assistir presencialment, cosa que exigeix garantir tutoria, suports i qualitat equivalents.

10. Propostes CCOO

10.1 Mesures estructurals

- Pla estatal-autonòmic d'expansió de la FP pública amb finançament plurianual, prioritzant cicles d'alta demanda i territoris amb més privatització o llistes d'espera.
- Marc estatal de mínims per a FP online: qualitat, tutoria, avaluació i transparència, amb inspecció reforçada.
- Sistema integrat de dades (observatori públic): oferta, demanda, llistes d'espera, abandonament, titulació i inserció per cicle, modalitat i titularitat.

40

10.2 Mesures de qualitat i condicions de treball

- Reconeixement horari i retributiu de tutories FCT/Dual i coordinació amb empreses; reducció del treball burocràtic improductiu.
- Dotació d'equipaments i actualització tecnològica amb criteris d'equitat i inclusivitat; manteniment i consumibles garantits.
- Programes d'orientació i acompanyament amb enfocament de gènere i inclusió; reforç de beques i ajuts al transport/residència.

10.3 Mesures de transició a l'ocupació digna

- Clàusules anti-substitució d'ocupació en Dual i seguiment conjunt educació-ocupació; coordinació amb inspecció de treball quan escaigui.
- Promoció de contractació juvenil de qualitat en sectors vinculats a FP; ús de compres públiques i fons per incentivar ocupació amb drets.
- Itineraris de progressió: passarel·les FP→universitat i FP→acreditació/requalificació, evitant 'microcredencials' que no milloren drets.

Annexos

Annex A. Taula completa: alumnat FP per titularitat i CCAA (2024-25, avanç)

Comunitat Autònoma	Públic	% públic	Privat	% privat	Total
Andalusia	121.545	66.9%	60.161	33.1%	181.706
Aragó	16.192	64.1%	9.071	35.9%	25.263
Astúries	12.257	78.7%	3.315	21.3%	15.572
Illes Balears	14.122	79.1%	3.734	20.9%	17.856
Canàries	31.290	91.3%	2.990	8.7%	34.280
Cantàbria	8.313	69.8%	3.597	30.2%	11.910
Castella-la Manxa	32.395	88.0%	4.416	12.0%	36.811
Castella i Lleó	30.157	72.4%	11.509	27.6%	41.666
Catalunya	50.633	64.4%	28.091	35.6%	78.724
País Valencià	99.307	74.9%	33.300	25.1%	132.607
Extremadura	16.537	86.1%	2.668	13.9%	19.205
Galícia	40.239	80.5%	9.749	19.5%	49.988
La Rioja	5.120	71.4%	2.051	28.6%	7.171
Comunitat de Madrid	80.351	62.4%	48.346	37.6%	128.697
Regió de Múrcia	23.552	71.24%	9.504	28.75%	33.056
Navarra	10.143	81.9%	2.239	18.1%	12.382
Euskadi	26.571	56.2%	20.700	43.8%	47.271
Ceuta	2.551	98.6%	36	1.4%	2.587
Melilla	2.015	100.0%	0	0.0%	2.015
TOTAL ESPANYA	685.878	71.6%	272.094	28.4%	957.972

Annex B. Taula: sèrie estatal (2018-19 a 2024-25*)

Curs	Total	Públic	Privat
2018-19	749.781	543.115	206.666
2019-20	782.973	560.822	222.151
2020-21	840.737	603.155	237.582
2021-22	848.965	604.534	244.431
2022-23	877.323	624.873	252.450
2023-24	917.354	654.271	263.083
2024-25*	957.972	685.878	272.094

11. Marc normatiu i governança: punts crítics per a una implementació amb drets Llei orgànica 3/2022 de 31 de març d'ordenació i integració de la formació professional*

El desplegament de la FP a Espanya es produeix en un marc normatiu recent que busca integrar itineraris, reforçar l'acreditació de competències i estendre la formació en empreses. Des de CCOO, el criteri rector és que la regulació ha de protegir el caràcter educatiu públic, l'equitat, la inclusivitat i la igualtat d'oportunitats. La governança ha d'evitar dos riscos: (1) fragmentació territorial amb estàndards dispersos i (2) captures de política pública per interessos privats.

11.1 Estàndards comuns i transparència de dades

Per a una política estatal-autonòmica coherent es requereix un mínim comú d'indicadors i formats: llistes d'espera reals per cicle, ràtio de places públiques per població jove, resultats per modalitat (presencial/online/dual), titulació i abandonament. Sense dades comparables, no és possible avaluar si l'expansió de la FP redueix la desigualtat o la reproduceix.

42

11.2 Autorització de centres i control de qualitat

Les autoritzacions han d'estar vinculades a requisits verificables d'equipament, plantilla, tutoria i pràctiques. En FP online, aquests requisits han d'incloure: (a) infraestructura digital, (b) suport i tutoria, (c) avaluació amb garanties, (d) presencialitat en mòduls pràctics i (e) traçabilitat de pràctiques en empresa. La inspecció educativa necessita recursos i formació específica, per auditar evidències i resultats, no només documentació.

11.3 Coordinació amb ocupació i negociació col·lectiva

Una FP orientada a ocupació digna requereix coordinació amb polítiques actives i negociació col·lectiva. La inserció laboral s'ha de mesurar no només per "estar ocupat", sinó per l'estabilitat i salaris, jornada i prevenció de riscos laborals dignes. La FP Dual, en particular, s'ha d'incorporar a marcs sectorials amb participació sindical per evitar substitució de l'ocupació.

12. Integració dels materials sindicals i del debat públic sobre la FP

12.1. El valor dels materials sindicals com a font analítica

Els materials aportats per Comissions Obreres —tant l'informe base elaborat amb motiu del Dia Internacional de l'Educació (24 de gener) com la documentació interna i les anàlisis sectorials— no s'han d'entendre únicament com a posicionaments polítics sindicals, sinó com a fonts empíriques de primer nivell. Aquests documents s'elaboren a partir de l'experiència quotidiana dels centres, del professorat, de l'alumnat i dels delegats/es sindicals que operen al territori, i permeten detectar falles estructurals del sistema que no sempre apareixen a les estadístiques oficials.

En particular, les dades per comunitats autònomes sobre titularitat pública i privada de la FP posen de relleu un patró que travessa tot l'informe: l'expansió del sistema no s'està produint de manera homogènia ni sota una lògica de planificació pública, sinó que en nombrosos territoris el creixement de la demanda està sent absorbit per la xarxa privada, especialment en cicles formatius d'alta demanda i en modalitat a distància.

Aquest fenomen, identificat i documentat per CCOO, s'alinea amb el que mostren els indicadors europeus i de l'OCDE: quan els sistemes educatius no expanden prou la seva oferta pública en etapes clau, el mercat ocupa aquest espai, generant segmentació social i desigualtat d'oportunitats.

12.2. La lectura territorial sindical com a complement a l'estadística

Els diagnòstics territorials inclosos a l'informe base de CCOO permeten contextualitzar les dades quantitatives presentades als capítols 1 i 2. Mentre que les estadístiques oficials mostren quants alumnes/es són en centres públics o privats, els informes sindicals expliquen per què passa això a cada territori i quins efectes té sobre la joventut.

Per exemple:

En comunitats amb forta presència de FP privada i elevada pressió de demanda (com Madrid, Catalunya o Euskadi), l'alumnat s'enfronta amb més freqüència a processos de selecció encoberts per renda, a sobre costos i a itineraris formatius menys garantistes.

En comunitats amb xarxa pública predominant però amb debilitats estructurals (com Castella-la Manxa, Extremadura o Canàries), els problemes es concentren en la manca d'equipaments, d'empreses suficients per a pràctiques o en la dificultat per accedir a determinats cicles estratègics.

Aquesta lectura territorial és essencial per a una planificació justa de la FP, ja que mostra que la igualtat de drets formatius depèn avui en gran mesura del lloc on es viu, cosa incompatible amb un sistema educatiu que pretén ser un pilar de l'Estat del benestar.

12.3. El debat públic sobre la FP i l'evidència

El creixent interès mediàtic per la Formació Professional —amb articles i reportatges en mitjans com El Diario de la Educación, El País, la Cadena SER o mitjans econòmics—

reflecteix que la FP s'ha convertit en un camp de disputa política i social/ de debat polític i social. No és casual que gran part d'aquest debat se centri en tres eixos:

- El creixement explosiu de la FP online i la seva concentració en mans privades.
- Les dificultats d'accés a la FP pública en comunitats amb alta demanda.
- El risc de convertir la FP en un mercat educatiu més que en un dret.

La informació periodística, quan es recolza en dades oficials i en informes sindicals, compleix una funció clau: visibilitza problemes estructurals que afecten directament la joventut, com la manca de places, l'opacitat d'alguns operadors privats o la debilitat dels mecanismes de control públic en determinades modalitats.

Aquest informe no utilitza aquests materials com a simples exemples, sinó com a indicadors d'alarma que reforcen el que ja mostren Eurostat, l'OCDE i les estadístiques del Ministeri: la FP està creixent, però ho està fent en un context de tensions entre dret educatiu i lògica de mercat.

12.4. Convergència entre evidència estadística i diagnòstic sindical

Una de les principals forteses d'aquest informe és la convergència entre tres tipus de fonts:

- Dades oficials (Ministeri, INE, Eurostat, OCDE), que mostren tendències estructurals: creixement de la FP, persistència de l'atur juvenil, abandonament educatiu encara elevat i desigualtats territorials.
- Documentació sindical, que aporta informació fina sobre com es concreten aquestes tendències als centres, a les famílies professionals i a les trajectòries reals de l'alumnat.
- Debat públic informat, que reflecteix l'impacte social i polític d'aquestes dinàmiques.

44

Quan es creuen aquestes dades, aquestes fonts permeten una conclusió sòlida: la FP pot ser una eina decisiva per reduir desigualtat, millorar la inserció laboral juvenil i sostenir un model productiu més avançat, però només si es desenvolupa des d'allò públic, amb planificació, finançament i control democràtic.

Si el creixement de la Formació Professional es canalitza principalment a través de l'oferta privada i de la FP online sense una regulació pública efectiva, el resultat serà un sistema creixentment dualitzat i segmentat: una FP orientada a qui pot assumir el seu cost econòmic, amb accés a les titulacions de més valor i millors retorns laborals, i una altra FP de menor qualitat, amb pitjors condicions formatives i menors oportunitats d'inserció, destinada a qui no pot pagar.

12.5. Funció estratègica de la FP en el projecte sindical de CCOO

Des de la perspectiva de Comissions Obreres, la FP no és únicament una política educativa: és una política d'ocupació, d'igualtat i de cohesió social. Per això, els materials sindicals no són un apèndix de l'anàlisi, sinó una part central de la interpretació del sistema. La FP connecta directament amb:

- El tipus d'ocupació a què accedeix la joventut.
- La capacitat real d'emancipació.

- La reducció (o reproducció) de les desigualtats socials.
- La transformació del model productiu.

Integrar aquests materials a l'informe no significa monitoritzar l'anàlisi, sinó retornar-li la seva dimensió social i política, que sovint queda oculta quan s'observen només els agregats estadístics.

Per això, el diagnòstic i les propostes d'aquest informe es recolzen en una premissa clara: No hi ha FP de qualitat sense FP pública forta, sense drets laborals en la transició a l'ocupació i sense un Estat que planifiqui en funció de l'interès general i no del mercat.

13. Indicadors mínims per al seguiment públic

CCOO proposa institucionalitzar i consensuar un conjunt d'indicadors, amb publicació oberta, per permetre/ que permetin la planificació, avaluació i rendició de comptes. Els indicadors s'estructuren en cinc dimensions: accés, processos, recursos, resultats i inserció.

13.1 Accés i equitat

- Oferta autoritzada i oferta efectiva (grups realment oberts) per cicle i CCAA i per característiques del territori (FP rural).
- Demanda: sol·licituds acceptades en primera opció i llistes d'espera per cicle/centre.
- Alumnat que es queda sense plaça per cicle, CCAA i característiques del territori.
- Distribució social: beques/ajuts, nivell socioeconòmic (quan sigui possible) i ruralitat.
- Accessibilitat: transport, residència, i oferta en zones amb baixa densitat.

13.2 Recursos i condicions de qualitat

- Plantilla docent (estabilitat, especialitats, ràtio professor/alumne/a) i reconeixement de tutories.
- Inversió en equipament i actualització tecnològica per família professional.
- Ràtios de tutoria i suport en FP a distància; hores síncrones/asincronia i temps de resposta.
- Pràctiques: nombre de convenis, rotació, incidències i satisfacció de l'alumnat.

13.3 Resultats i inserció

- Titulació i abandonament per cicle, modalitat, titularitat i territori.
- Progressió: continuïtat a altres estudis, passarel·les FP→universitat, i acreditació.
- Inserció laboral: ocupació, tipus de contracte, jornada, salari aproximat (enquestes), i adequació ocupacional.
- Seguiment de la FP Dual: tasques, avaluació, i compliment d'estàndards de tutoria.

Bibliografía y Webgrafía

1. Documentos de CCOO.

Más y mejor FP (2021) <https://fe.ccoo.es/c8e9e38513264f494387780cc297ab47000063.pdf>

Propuestas FP Dual (2021). <https://fe.ccoo.es/a53968360c867750141d8bbf5b4ccda9000063.pdf>

¿Qué problemas tiene la FP y qué aporta la nueva ley? (2.022). <https://fe.ccoo.es/7a93f573b0f6e7884f2d8765cfa94b18000063.pdf>

¿Es suficiente la financiación de la Formación Profesional(2023). <https://fe.ccoo.es/f03c674a806ecc489c67652a859c32a8000063.pdf>

La Formación Profesional en el medio rural (2023). <https://fe.ccoo.es/1c71e3c94b4f011a92eb32055fb0712c000063.pdf>

Formación Profesional. Propuesta para el debate (2025). <https://fe.ccoo.es/4a5e081a25239759bb1bbd9e9ac1d1cc000063.pdf>

2. Eurostat

Eurostat. (2025). Unemployment statistics (Statistics Explained). Recuperado de https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Unemployment_statistics

Eurostat. (2025). Euro indicators: series de desempleo y desempleo juvenil. Recuperado de <https://ec.europa.eu/eurostat>

46

Eurostat. (2025). Statistics on NEET (15–29) y diferencias por sexo; España entre países con tasas altas para baja educación [Estadísticas]. Recuperado de <https://ec.europa.eu/eurostat>

Eurostat. (2025). Early leavers from education and training (dataset edat_lfse_14). Recuperado de <https://ec.europa.eu/eurostat>

Eurostat. (2025). Statistics on NEET y Early leavers from education and training (datasets edat_lfse_21 y edat_lfse_14). Recuperado de <https://ec.europa.eu/eurostat>

3. Comisión Europea

Comisión Europea. (2025). Education and Training Monitor 2025: Spain – síntesis país. Recuperado de <https://commission.europa.eu>

Comisión Europea. (2025). Education and Training Monitor 2025 – Spain: early leavers 2015–2024 y brecha de género. Recuperado de <https://commission.europa.eu>

4. OCDE

OECD. (2024). Education at a Glance 2024. Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico.

OECD. (2024). Education at a Glance 2024: Spain country note [Informe]. Recuperado de <https://www.oecd.org/education/education-ataglance.htm>

OECD. (2024). OECD GPS Education Country Profile: España. Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico.

5. Instituto Nacional de Estadística (INE)

Instituto Nacional de Estadística. (2024). INEbase: Encuesta de Población Activa (EPA) y tablas por edad/sexo/CCAA. Recuperado de <https://www.ine.es>

Instituto Nacional de Estadística. (2023). El gasto total de los hogares en educación (EGHE 2023-2024). Recuperado de <https://www.ine.es/dyngs/Prensa/EGHE20232024.htm#:~:text=El%20gasto%20total%20de%20los,en%20bienes%20con%20fines%20educativos>

Instituto Nacional de Estadística. (2024). EPA (INEbase): tablas por edad/sexo/territorio para análisis de paro juvenil. Recuperado de <https://www.ine.es>

Estadística sobre evolución poblacional y su distribución entre 2022 y 2025

<https://www.ine.es/dyngs/Prensa/CensoVariables2025.htm#:~:text=Poblaci%C3%B3n%20a%201%20de%20enero,extranjera%20un%206%2C3%25.&text=En%20cuanto%20a%20la%20estructura,se%20situ%C3%B3%20en%200%2C32>.

6. Datos de diferentes Ministerios:

Información sobre fondos europeos y programas

<https://fondoseuropeos.gob.es/es-es/proyectos/Paginas/DetalleProyecto.aspx?idp=273#:~:text=Nuestra%20propuesta%20de%20valor%20y,se%20desarrollan%20y%20entidades%20privadas>.

Itinerarios integrados y ruralidad

<https://www.coceder.org/comunicaciones/noticias/itinerarios-integrados-para-luchar-contr-la-despoblacion-rural#:~:text=Promover%20el%20autoempleo%20y%20emprendimiento,neorurales%20o%20nuevas%20personas%20pobladoras>.

Datos y estadísticas sobre ciclos formativos oferta pública y privada

7. Recursos digitales diversos

Centro Reina Sofía. (s. f.). Jóvenes y formación profesional en España. Recuperado de <https://www.centroreinasofia.org/publicacion/jovenes-formacion-profesional-espana>

Éxito Educativo. (s. f.). La FP privada online aplasta a la pública. Recuperado de [https://exitoeducativo.net/la-fp-privada-online-aplasta-a-la-publica/#:~:text=Desde%20el%20curso%202017%2D2018%2C%20la%20matriculaci%C3%B3n%20en%20la%20FP,p%C3%BAblicos%20\(9%2C8%25\)](https://exitoeducativo.net/la-fp-privada-online-aplasta-a-la-publica/#:~:text=Desde%20el%20curso%202017%2D2018%2C%20la%20matriculaci%C3%B3n%20en%20la%20FP,p%C3%BAblicos%20(9%2C8%25))

Google Custom Search. (s. f.). Resultados para “formación profesional”. Recuperado de <https://cse.google.com/cse?cx=006043202724820927248%3Afcyukggtlgc+&q=formacion+profesional#gsc.tab=0&gsc.q=formacion%20profesional&gsc.page=1>

Costes de ciclos formativos

<https://gregoriofer.com/simulador-coste-fp-distancia-inso/#:~:text=El%20resto%20del%20importe%20puedes%20hacer%20el,FORMA%20DE%20PAGO%2C%20%25%20sobre%20importe%20total>.

